

ΕΤΟΣ 5'.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Δεκεμβρίου 1903.

ΑΡΙΘ. 23.

Ἐπιμελητὴς τῆς Συντάξεως ΚΩΝΣΤ. ΛΥΚΟΡΤΑΣ



Ἡ Τραπεζοῦς. Λιμὴν καὶ συνοικία Δαφνοῦντος

(Ἐκ τοῦ συγγράμματος «Περιήγησις ἀνὰ τὸν Πόντον» τοῦ κ. Κ. Ν. Παπαμιχαλοπούλου)

Ἡ ΕΛΛΑΣ ΩΣ ΣΥΜΜΑΧΟΣ**Β'**

Ἐν τῷ προλαβόντι ἄρθρῳ ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τίτλον ἐπεκροτήσαμεν τὴν πολιτικὴν σύμβασιν μετὰ τοῦ ρουμανικοῦ κράτους, μεθ' οὗ, εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς, κοινότης συμφερόντων συνδέει ἡμᾶς, ἐν συντόμῳ δὲ ἐξήραμεν τὴν σημασίαν, ἣν δύναται νὰ ἔχη, ἡ διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης ὑπολανθάνουσα πρὸς τὴν τριπλὴν συμμαχίαν προσέγγισις, ἐπὶ τῶν τυχῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Συνεχίζοντες σήμερον τὸ ἄρθρον ἡμῶν ἐκεῖνο, ἃς ἐξετάσωμεν τὸ θέμα λεπτομερέστερον.

Ἡ νεωτέρα Ἑλλάς, ἀνήκουσα εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν οἰκογένειαν, οὐδέποτε ὀφείλει νὰ ἐπιλάβηται ὅτι ἰδιαίτεραν πατρίδα ἔχει τὴν Ἀνατολήν, πρὸ πάντων δέ, ὅτι ἐγεννήθη ὑπὸ τὰς ἰδιοτρόπους ἐκείνας στιγμὰς τῆς φύσεως, ἥτις παράγει ὄντα μὲ δύο κεφαλὰς καὶ ἓνα στόμαχον. Ἡ ὡς Κράτος καὶ ὡς ἔθνος διπλοπροσωπία αὐτῆς τῇ ἐπέβαλλον ἀνέκαθεν διπλὰ τὰ καθή-

κοντα καὶ ἄλλας τόσας τὰς ὑποχρεώσεις.

Καθ' ὅλας τὰς αἰματηρὰς σκηνὰς ὅλης τριακονταετίας ἐφάνη, ἐν τούτοις, εὐλαβουμένη τὴν χύσιν ἀνθρωπίνου αἵματος, οὐχ' ἥττον σεβομένη τὰς διεθνεῖς ὑποθήκας. Ἀπέφυγε νὰ γεννήσῃ, ὅπου ἠθελε, ταραχὰς, κατέπνιξε δέ, ὅπου ἠδύνατο, τοιαύτας, ῥίψασα χῶμα καὶ οὐχὶ ἔναυσμα εἰς τοὺς σπινθῆρας ὑποδράζοντος ἐθνικοῦ ὀργανισμοῦ, καὶ τοῦτο ἐπὶ τῇ εἰλικρινεῖ ἀποφάσει ἵνα μὴ ἐπαυξήσῃ τὰς δόδυνας τῶν παρὰ τὸ πλευρὸν αὐτῆς κατασπαράσσοντων λαῶν, ἀνεξαρτήτως φυλῆς ἢ θρησκευματος.

Ἡ Κλειὴ αὐτῆς, κύπτουσα πενθίμως ἐπὶ τῆς ἐρμητικῶς κεκλεισμένης βίβλου, εἶχε τὴν κεφαλὴν μεταξὺ τῶν δύο χειρῶν· ἡ μελάνη αὐτῆς εἶχε στερεῦσει.

Τὰ ἠθικὰ κεφάλαιά της ἐπολλαπλασιάζοντο τοιουτοτρόπως ἀπέναντι τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ὃν ἐξυπνέει, ἐν ἀντιστροφῇ ὅμως λόγῳ πρὸς τὰ ὠφελήματα αὐτῆς τὰ ὑλικά.

Ἐν τούτοις, δύο ἡγεμόνες περιεβλήθησαν ἐν τῷ μεταξὺ τὴν βασιλείον πορφυράν· καὶ εἰς λαός, τὸ πρότερον ἀφανὴς καὶ ἀνιστόρητος, ἀπέκτησαν ἡγέτην καὶ ἴδιον ἐσωτερικὸν ὀργανι-

σμόν, καίτοι παρέμεινεν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ καὶ πρότερον κυριάρχου αὐτοῦ.

Ἡ Ἑλλάς μόνη, σταυρώσασα καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα τὰς χεῖρας, εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἀναιμάκτου αὐτῆς συμπεριφορᾶς, ἔλαβε, κοινῇ συγκαταθέσει τῶν Δυνάμεων, λωρίδα ὑποδούλου γῆς, ἥτις καὶ αὕτη περιεκόπη κατὰ τινα πλέθρα κατὰ τὸν τελευταῖον ἀτυχήσαντα πόλεμον.

Ἡ μετὰ τὰς τῆς πολιτικῆς καταστάσεως τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐθνικοτήτων διὰ τῶν μεταβολῶν τούτων διέγραφεν ἑκτοτε εἰς τὸ Κράτος ἡμῶν, ἵνα διακανονίσῃ τὸ ταχύτερον τὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τὰ νεογέννητα κράτη, ὑπὸ ἐμπορικὴν καὶ πολιτικὴν ἔποψιν. Καὶ συνεζητήθη μὲν πρὸ τινων ἐτῶν ἐν τῷ ἑλληνικῷ τύπῳ, εἰ κοινῇ τις συνεννόησις τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου εἶναι ἀναγκαῖα, πολὺ δὲ πλέον ἐφικτή. Ἡ ἰδέα, τοῦτέστι, τῆς ὁμοσπονδίας ἀνεπτύχθη εὐρύτατα, διότι τότε ἡ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν πολιτικὴ νηνεμία παρεῖχεν εὐρὺ καὶ ὁμαλὸν τὸ στάδιον πρὸς εἰρηνικὴν τινα ἐργασίαν. Ἀλλ' οὐδὲ τότε, οὐδὲ πώποτε ἔκτοτε ἡ ἰδέα ἐκαρποφόρησε διὰ λόγους οὓς προϊόντως θὰ ἐκθέσωμεν.

Ὁ γεννηθεὶς ὑπὸ αἶθριον καὶ γελόεντα οὐρανόν, ὅπου ὁ ἥλιος οὐδεμίαν ἡμέραν στερεῖ τοῦ θάλπου αὐτοῦ, ὁ εὐτυχήσας ἵνα γευθῇ τοῦ χυμοῦ τῆς εὐνομίας καὶ τῶν ῥωστικῶν αὐτοῦ ἐπενεργειῶν, δὲν θὰ ἀπέστεργε βεβαίως ἵνα ἴδῃ τὸ μέλλον τῆς Ἀνατολῆς ἐδρεούμενον ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ τῆς καλῆς συνεννοήσεως τῶν παροίκων καὶ ὁμόρων λαῶν, συνεννοήσεως, ἥτις θὰ ἐπέφερεν, ἀμέσως μὲν τὴν ἀποσόβησιν τῶν ἐν ἀλλήλοις ἐχθροτήτων, τὴν ἐνίσχυσιν δὲ αὐτῶν κατέναντι τῶν ξένων ἐποφθαλμιάσεων καὶ τὴν ὀρθοπόδησιν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἐκάστου ὑπὸ ἐμπορικὴν, πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν ἀξίαν. Μόνον οἱ ἄρπαγες καὶ οἱ κακοθεληταὶ θὰ ἔβλεπον μὲ λοξὸν βλέμμα τὴν ἔνωσιν ταύτην, διότι οἱ τοιοῦτοι γνωρίζουσι καλῶς ὅτι αἱ ῥάβδοι θλώνται ἀνωδυνώτερον, ὅταν εὐρεθῶσιν ἀπομεινόμεναι.

Ἡ ὁμοσπονδία ἐστὶν ἀπὸ τὰς μεγάλας ἐκείνας ἐννοίας αἵτινες ἐξυψοῦσι τὴν διάνοιαν καὶ θερμαίνουσι τὴν καρδίαν. Ὁμαίμων οὔσα τῆς ἰσοτιμίας, τῆς ἑλευθερίας, τῆς Προόδου καὶ τῆς Ἀδελφότητος, συμπληροῖ μετ' αὐτῶν τὴν ἱερὰν πεντάτευχον, ἐν ᾗ ἀνεξαιρέτως οἱ σοφοὶ τῶν αἰώνων ἔθεσαν τὴν μονογραφὴν τῶν.

Ἡ Ἑλλάς, πρὸ πάντων, ἥτις, ἀφ' ὅτου ἐγνωσθὲν ὅτι ἡ ἐπὶ τὸν Ἰλιον ἐκστρατεία καὶ ἡ ἐκπόρθησις αὐτοῦ, ὠφέλιμον εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν λαῶν αὐτῆς, μέχρι τῆς συστάσεως τῆς Ἀμφικτυονίδος, ὅπου κοινῇ ἐλαμβάνοντο ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων φυλῶν αἱ ἐπὶ κοινοῦ κινδύνου φροντίδες, ἀφ' ὅτου, δηλονότι, οἶδε ποῦ κεῖται ἡ δόξα καὶ ἡ ἰσχὺς, πρῶτη χρεὼς εἶχε καὶ εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς ἵνα ὑποβάλῃ καὶ πρῶτη ἵνα ὑπεκκαύσῃ τὴν ἰδέαν τῆς ἐνώσεως τῶν παρ' αὐτῇ λαῶν ὑπὸ μίαν συμπαγῇ καὶ ἀπροσμάχητον ποίμνην. Διὸ

τούτο καὶ πρῶτη, ὡς εἵπομεν, συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῆς Ὁμοσπονδίας καὶ συνεζήτησεν αὐτὴν πρὸ τινων ἐτῶν.

Ἀλλ' ἡ ὥραία αὕτη λέξις, ἀλλ' ἡ μεγαλοῦργος αὕτη πράξις δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ σήμερον, ἐν ᾗ καταστάσει εὐρίσκονται τὰ ἐσωτερικὰ πράγματα καὶ αἱ ἐξωτερικαὶ σχέσεις τῶν διαφόρων κρατιδίων τοῦ Αἴμου;

Τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ ἐξετάσωμεν εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς φύλλον.

Κωνσταντῖνος Λυκόπουλος

Ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ἀνηγγείλαμεν, πλὴν τῶν κυρίων ἄρθρων ἡμῶν ἐπὶ τῆς Ἑλληνορρουμανικῆς συμμαχίας, δημοσιεύομεν καὶ τὰς γνώμας διαφόρων εἰδικῶν ἀνδρῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Τὸ κατωτέρω ἄρθρον ὀφείλεται εἰς τὸν ἡμέτερον συνεργάτην κ. Δημ. Ἀχ. Καρώνην διηγόρον καὶ δημοσιογράφον ἐκ τῶν μετ' ἐμβριθείας καὶ χάριτος χειριζομένων τὸν κάλαμον.

ΕΛΛΗΝΟΡΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ;...

Ἡ χάρις ἐκείνη τῶν Ρουμάνων φοιτητῶν καὶ ἡ μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀδελφικὴ ἀνάμιξις καὶ ὁ ἄγιος ἐνθουσιασμός ὁ ἀναπτέρωσας τὰς ἑλληνικὰς ψυχὰς πείθουσιν ὅτι λαμπρὰ εἶναι ἡ ἰδέα τῆς συμμαχίας δύο λαῶν, κοινὰ ἔχοντων τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα.

Ἀς ἐπιστῶμεν ὅτι οἱ δύο λαοὶ θὰ ἐπιβάλλωσιν εἰς τὰς κυβερνήσεις των διὰ τῆς ἀγίας βοῆς των, πορείαν συμμαχίας καὶ συνεργασίας εἰς τὰ ἐθνικὰ ἀλλήλων ζητήματα, πορείαν ἣν ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ ν' ἀκολουθήσουν Ἑλλὰς καὶ Ρουμανία καὶ συνηνωμένοι νὰ βαίνουν τὸν δρόμον τοῦ ἐθνικοῦ βίου καὶ τῆς μεγάλης ἀποστολῆς των. Ἀλλὰ βεβαίως ἡ Ἑλληνορρουμανικὴ συμμαχία διὰ νὰ κλεισθῇ καὶ καταστῇ σεβαστὴ ὅπου δεῖ, χάριν τῶν ἀμοιβαίων συμφερόντων, δὲν ἀρκούσιν αἱ κραυγαὶ καὶ οἱ λόγοι καὶ οἱ ἐνθουσιασμοί. Τὸ ἀπαραίτητον εἶναι ἡ πολεμικὴ ὀργάνωσις, ἡ παρασκευὴ ἀκμαίων Ἑθνικῶν δυνάμεων αἵτινες θ' ἀποβῶσι νικηφόροι ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ.

Καὶ ἡ μὲν Ρουμανία διὰ τῆς πατρικῆς καὶ φιλοπατρὶδος μερίμνης τοῦ λαμπροῦ βασιλέως Κιρλόου, εἶναι ἤδη Κράτος ἰσχυρόν καὶ ἔχει ὀργάνωσιν στρατιωτικὴν ὑπέροχον καὶ ζηλευτὴν, ἐσωτερικῶς δ' ἔχει τὰ πάντα ἐν ἀρμονίᾳ καὶ προόδῳ.

Εἶναι λοιπὸν ἀξία λόγου ἡ Συμμαχία τῆς Ρουμανίας.

Ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς ἀκόμη δὲν κατήρτισε τὴν στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν της, ἡ δὲ κατάστασις μας εἶναι θλιβερά.

Πῶς λοιπὸν θὰ συμμαχίσωμεν;

Τί θὰ προσφέρωμεν ἡμεῖς ἀντίρροπον;

Τὴν στρατιωτικὴν ἀσυνταξίαν μας;

Τὰ παμπάλαια φυσιγγία καὶ δόξα;

Τὰς ὀβίδας τοῦ Ναυστάθμου;

Τοὺς ἀγυμνάστους στρατιώτας;

Βεβαίως πρέπει νὰ προσφέρωμεν, διότι ἀληθῶς

δὲν φθάνουν αἱ σκιαὶ τῶν προγόνων καὶ τὰ μνημεῖα τῆς πάλαι Αἴγλης. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ παρασκευασθῶμεν στρατιωτικῶς καὶ ναυτικῶς, ἀνάγκη ν' ἀσκηθῶμεν πάντες καὶ νὰ ἰδρῶσμεν πανταχοῦ τῶν Ἑλληνικῶν Ἐπαρχιῶν σκοπευτήρια καὶ γυμνάσια καὶ Λαϊκὰς Σχολὰς.

Ἀνάγκη πρὸ παντός νὰ καθάρωμεν τὰς Ἑλληνικὰς ψυχὰς ἀπὸ τοῦ βορβορώδους ὕλισμοῦ καὶ τὰ ἐξυψώσωμεν αὐτὰ μέχρις ὑπερόχων ἰδανικῶν, μέχρις ὑψηλῆς φιλοπατρίας, μέχρις αὐτοθυσίας εὐγενεοῦς ὑπὲρ τῆς Ἑθνικῆς ἰδέας, ὑπὲρ τῆς Πατρίδος καὶ Πίστεως.

Ἄλλως θὰ ζητῶμεν συμμάχους καὶ δὲν θὰ εὐρίσκωμεν, παρὰ ἐκείνους οἵτινες θὰ ἐκμεταλλεῖται τὴν ἀδυναμίαν μας ἵνα ἀρπάξουν τὰ φυλετικὰ δικαιώματα. Ἄλλως θὰ μείνωμεν μόνοι καὶ ἀνίσχυροι καὶ οἱ γνωστοὶ ἐχθροὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ βεβαίως θὰ κτυπήσουν τύμπανα ἡμέραν τινὰ ὅπως χροεῦσυν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ἰδῶν ἀρκτοὶ ὑπερβόρειοι.

Δημ. Ἀχιλ. Καρώνης

Δικηγόρος

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Ἐκ τῆς ἐπισήμου ἀγορεύσεως τοῦ κ. Χ. Ἡλιοπούλου τοῦ προτεινάντος τὴν ἰδρυσιν τῆς «Φιλολογικῆς Ἀκαδημίας» κατὰ τὴν διάλεξιν αὐτοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς «Ἐταιρείας τῶν φίλων τοῦ Λαοῦ».

...Βεβαίως εἰς τὰ ἡδέα βαυκαλιζόμενος ὄνειρα ὁ Κοραῖς, ἐπιζητῶν τὴν διὰ τῶν Γραμμάτων ἐθνικὴν ἀπελευθέρωσιν, οὐδέποτε ἐφαντάζετο ὅτι τοῦ φθονεροῦ Σατανᾶ ἡ πανώλεθρος ἐπέμβασις τοσοῦτον θὰ ἐπενήργει ἐν μοιραία ταπεινώσει, εἰς τὸ ν' ἀποσβεσθῇ ἡ θεσπεσία ἐκείνη λάμψις καὶ ἀντὶ τῆς ποθητῆς ἀνεξαρτησίας, ἡ διὰ τῶν τιμίων ὀπλῶν λυτρωθεῖσα πατρίς νὰ κινδυνεύῃ ἥδη μὴπως ὑποδουλωθῇ, ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν στιγμὴν, ἐν τῷ πνεύματι, ἀκριβῶς, δηλαδὴ, ἐν τῇ δυνάμει ἐκείνῃ, δι' ἧς κατέκτησε τὸν κόσμον ἐν τῷ παρελθόντι, καὶ προώρισται νὰ τροφοδοτῇ αὐτὸν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

Καθιερώθη ὑπὸ σκοτίου ἐπενεργείας δυνάμεων ἀγνώστων διὰ τὰς μεγάλας μὲν ψυχὰς τὸ αἶον τῆς ἐθελουσίας μαρτύριον, διὰ τὰς μεγάλας δὲ πολιτείας ὁ ἀπαυστος ἀγὼν τῆς ταπεινῆς διαμάχης.

Ἡ ἡμετέρα δ' ἱστορία διδάσκει ὅτι ἡ Ἑλλὰς αἰετοτε ἐγένετο θῦμα τῆς ἰδίας κατακτιήσεως, νῦν μὲν τυφλώττουσα ἐν τῷ κόρῳ τῆς ἀπολαύσεως καὶ ἀμεριμνοῦσα περὶ τῆς ἀχανοῦς ἐκτάσεως τῆς πνευματικῆς καὶ πολιτικῆς κυριαρχίας, νῦν δὲ ὀλιγωροῦσα, ὡς ἔχουσα δι' ἑαυτὴν ἐξησφαλισμένην τὴν προστασίαν τοῦ προγονισμοῦ.

Πανταχοῦ δ' οὕτως ἐξηγοράζετο τοῦ παρελθόντος τὸ κλέος διὰ νέων τοῦ παρόντος αὐταπαρνήσεων, ἐνῶν ὁ ὄγκος τῆς ἠθικῆς αὐτοπαρξίας καὶ τῆς ὑπεροχῆς οἰασθῆποτε καὶ ἀνυψίστατο ἀφαιρέσεις ὁ αὐτὸς αἰετοτε παρέμεινε γιγάντειος καὶ ἀκέραιος.

Ἀλλά, δὲν πρόκειται βεβαίως καὶ ἥδη περὶ τοῦ ποσοῦ καὶ ποιοῦ τοῦ τεραστιαίου τούτου κληρο-

νομικοῦ μεγαλείου, οὐδ' εἶναι ἔργον σωφροσύνης ν' ἀναλύονται θεωρίαι, καὶ φιλολογικὰ νὰ θεσπίζονται δόγματα περὶ τῆς οὐσίας καὶ τῆς δυνάμεως, αἵτινες ἐν ἐκείνῳ δεσπόζουσι.

Ἡ Ἑλλὰς οὐδέποτε ὑπὸ ἐλεγχον ἔθετο τὰ πνευματικὰ αὐτῆς προϊόντα, καὶ μυριάς δ' αἰώνων ἐὰν διαρρεύσῃ, ὁ πολιτισμός, ὑπὸ οἰανδήποτε καὶ ἀν βασιλεύῃ μορφῇ, οὐδὲ θέλει τολμήσῃ τὴν ἀπαραβίαστον ν' ἀμφισβητήσῃ γνησιότητα καὶ τὴν ἀξίαν τῶν πρώτων ἀληθειῶν, αἵτινες παρήγαγον τὸ πνεῦμα καὶ τῶν πρώτων δυνάμεων, αἵτινες ἐδημιούργησαν τὸ φῶς.

Ὅπως δ' ὁ Ναζωραῖος ὅ,τι προσήνεγκεν εἰς τὸν κόσμον, ἔχει τὴν σφραγίδα τοῦ αἰωνίου τύπου, ὡς ἀμετάβλητον σύμβολον ἀθανάτου ἀρχῆς, ἣν οὐδέποτε ἡ σωφρονοῦσα θέλει ἀρνηθῇ Οἰκουμένη, οὕτω καὶ ἡ Ἑλλὰς, πᾶν ὅ,τι παρήγαγεν, εἶναι αὐθεντικὸν καὶ ἀνεπίδεκτον διαστροφῆς.

Τὸ θρησκευτικὸν ἡμῶν δόγμα εἶναι ἀξίωμα αἰωνίου κύρους καὶ ἡ λογικὴ πεφωτισμένης διανοίας εἶναι τὸ πόρισμα μιᾶς πνευματικῆς λειτουργίας τόσῳ κανονικῆς, ὥστε ὅ,τι παραδίδεται νὰ μὴ ἀποθνήσκῃ, ἀλλὰ νὰ ζῇ εἰς τὸν αἰῶνα.

Τοῦ Παρθενῶνος τὴν γοητευτικὴν ἀρμονίαν, τὸ φαινὸν τοῦτο κάλλος θὰ σεβασθῇ καὶ ὁ τελευταῖος ἄνθρωπος τῆς τελευταίας χιλιετηρίδος, ἐὰν ὑποτεθῇ, ἐννοεῖται, ὅτι ὁ κόσμος εἶναι ἀξίος νὰ φιλοξενηθῇ μετὰ σεβασμοῦ ἐν τῇ ἀγκάλῃ του τοιαύτην προσφιλεῖ ἀνάμνησιν, καὶ ἐὰν ἡ γῆ δὲν ἀναγκασθῇ, πειθομένη ὅτι ὁ ἀνθρωπισμός ἀπεκτινῶθη, νὰ κρύψῃ ἐκείνον εἰς τὰ σπλάγχνα της, ἵνα δι' αὐτοῦ περιώσῃ τοῦ παγκοσμίου παρελθόντος τὴν τιμὴν.

Ἀθανασία μεγαλοῦργοῦσα καὶ τιμῶσα τὴν γῆν διὰ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, ὅπερ εἴτε στεφανούμενον ἐν τῇ Κεκρωπία εἴτε μαρτυροῦν ἐπὶ τοῦ Καυκάσου, εἴτε σταυρούμενον ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ, ἐλευθέρων ἐνεφανίζετο ὡς λάμψις, ἣν δὲν ἡγνώνει ὁ οὐρανός, ἀφοῦ ἐν αὐτῷ ἐνεπιστέυθη μίαν δόξαν του.

...Ἡ Γλῶσσα συνέδεσε τὸ πᾶν, ἵνα δι' αὐτοῦ ἀποτελεσθῇ ὅ,τι τὴν σήμερον γνωρίζει ὁ κόσμος διὰ τὴν εὐγενὴ του ἀποστολήν.

Ἡ Γλῶσσα δι' ἧς γνωρίζομεν τὴν μεγάλην Ἑλλάδα, αὐτὸν τὸν δημιουργικόν της βίον, αὐτῶν τῶν μυστηρίων τὰς ἀποκαλύψεις, αὐτῶν τῶν ἀπορρήτων τὰς ἀναλύσεις, ἡ Γλῶσσα, δι' ἧς ὁμίλησεν ὁλόκληρος ἡ ἀτελεύτητος ἐκείνη κοσμοκρατορία τοῦ πνεύματος, ὡς ἐμψυχον σύμπαν, διαχέον ἡλίους καὶ ἀστέρας, καὶ ἡώ, καὶ Γαλαξίαν, καὶ περιβάλλον ὁλόκληρον τὴν γῆν ὡς φωτεινὸν οὐράνιον σέλας, οὗ ἡγεῖτο ἡ ἰδέα τοῦ θεοῦ, ὃν εἰς τὰ βάθη τοῦ γαλανοῦ ἀπείρου ἀνεκάλυψεν ἡ ποιντικὴ τῆς Φιλοσόφου ἀρχαιοτήτος οὐρανοδρομία.

Καὶ τοιαύτην Ἑλλάδα, τοιαύτην χρυσὴν οἰκουμένην μόνον διὰ τῆς γλώσσης ἐγνωρίσαμεν ἐπαρκῶς καὶ μόνον διὰ ταύτης συγκρατοῦμεν τὴν αἰγλήσαν εἰκόνα τοῦ κλέους της, ἣν ἀδυνατεῖ νὰ ἐξωτερικεύσῃ σαφῶς ἡ τέχνη, ἀνίκανος δὲ νὰ ἀναπαραστήσῃ καὶ αὐτὴ οἱ οἰστρήλατος φαντασία.

...Διὰ τῆς Γλώσσης περιεσώθη ἐκείνη ἐν ᾗ ἐφίλασσοντο αἱ θρησκευτικαὶ καὶ πατριωτικαὶ ὑποθῆκαι· οὕτω δὲ ἐὰν τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ οἱ σημεῖοι ἱεροφάνται ἐξετάζουσι ταύτην ὑπὸ τὸν τύπον τοῦ προστάτου θεοῦ, ἐγὼ προσπαθῶ νὰ φιλοτεχνήσω ταπεινὸν χαιρετισμὸν πτωχῶν διθυράμβων μᾶλλον ὥς ἰκέτης τοῦ Ἀπόλλωνος· διότι νομίζω, ὅτι ἡ γλῶσσα δὲν ἀνάγεται εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν λατρείαν τοῦ Λογίου καὶ τῶν Πιερίδων, ἀλλ' ὅπως αἱ ἀκτῖνες τοῦ Φοίβου ἐπεκτείνονται ὑπὲρ τὸν Παρθενῶνα καταφθάνουσι μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς εὐγενούς Ἀνατολῆς, ἵνα συμπεριλάβωσι τὸν Καύκασον καὶ τὸν Γολγοθᾶν ἐν τῇ μακαρίῳ φωτί, καὶ ὥς ἀντιπροσωπεύουσαι τοῦ θεοῦ τὴν στοργὴν προσπαθοῦσι νὰ περιπτυχθῶσιν εἰ δυνατόν τὸν κόσμον ὅλον, οὕτω καὶ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα καταφθάνει ὥς ἀντιπρόσωπος τοῦ δαιμονίου πνεύματος καὶ τὰ τελευταῖα ὅρια ἵνα ἐξευγενίσῃ ὁλόκληρον, εἰ δυνατόν, τὴν γῆν.

Ναί· δὲν ἐγεννήθη ἡ Γλῶσσα αὕτη διὰ νὰ περιδεσμεύηται, ἀλλὰ νὰ ἐπεκτείνηται· οὐδὲ προορισμὸς ταύτης εἶναι νὰ αἰχμαλωτίζεται ὑπὸ τῶν βαρβάρων καὶ νὰ διαφθείρεται ὑπὸ τῶν πονηρῶν· ἀλλ' ἐλευθέρα, ἄσπιλος, ἀμόλυντος ὡς παρθενικὴ μεγαλειότης περιτρέχει τὴν πατρίδα χθόνα ἵνα ἀφυσπνίζει τοὺς νεναρκωμένους, ἐνισχύῃ τοὺς ἡμιθανεῖς, συγκρατῇ τοὺς μαρτυροῦντας, καὶ οὕτως ἐκεῖ ἡ ἀγωνιζομένη παντλήμων ἀδελφωσυνὴ εὐλογοῦσα τὸν θεὸν τῆς Ἑλλάδος τῆς νὰ φωνῇ ἐν ἁγία συγκινήσει. «Ἐχὼ πατρίδα δεσμευμένην, ἀλλὰ παρηγοροῦμαι διότι μετὰ τοῦ σταυροῦ ἔχω γλῶσσαν ἐλευθέραν»

Ἴδου διὰ τίνος ἀνακουφίσεως ἐλπίζει ἡ τῶν πανελλήνων ἐνότης· προσκυνοῦσα τὰ πάντα ἐν τάφους κεκρυμμένα καὶ μὴ ἐκταφέντα ὡς ζῶσα δύναμις ἐθνικὴ· μόνον δὲ τὴν γλῶσσαν, οὐδέποτε διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀποθανοῦσαν, χαιρετᾷ ὡς τὴν ἀθάνατον ιδέαν ἥτις δὲν ἐτάφη οὐδὲ θά ταφῇ ποτέ, ὅπως ἐτάφη χθὲς μὲν τὸ ὄνομα τοῦ Φαλμεράιερ, αὐρῖον δὲ τὸ πνεῦμα τῶν χυδαίων καὶ τῶν μαλλιαρῶν.

...Δὲν προκρίνεται δ' οὕτω περὶ ἀγῶνος, οὗ τ' ἀποτελέσματα εἰσὶν ἄγνωστα, ἢ πάλης ἢ συναγωνισμοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς ὅπως ἡ ἠθικὴ πολιτεία εἰς τὴν ἀνταξίαν ἀνυψομένην περιωπὴν τῆς, τιμωρὴν τοὺς πνευματικοὺς ταραξίας, τὴν ἀνόσιον καταστέλλουσα ἐπανάστασιν, ἢν κακοδαιμόνους ἐδνμιοῦργησαν ἐν ἡμέραις χαλεποτάταις, καθ' ἃς ὁ Ἑλληνισμὸς μάχεται ὄχι πρὸς ἐσωτερικοὺς θορυβοποιούς, ἀλλὰ μέθ' ὁλοκλήρου σχεδὸν τοῦ πολιτισμοῦ· πολιτισμοῦ ὅστις παραφρονήσας ἐν διπλωματικῇ ἀκολασίᾳ ἐπέτρεψε τὴν πολιτικὴν μὲν φανλοκρατίαν τὰς τύχας νὰ διέπῃ τῆς ἀτυχοῦς Ἀνατολῆς, τὸν μυσαρὸν δὲ μισελληνισμὸν δι' ἐκείνης νὰ ἐνισχύῃ τὸ ἀτιμὸν ἔργον ἐκείνων, οἵτινες, στερούμενοι τῶν πάντων, ἀπεφάσισαν νὰ κλέψωσι μίαν σελίδα τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἵνα ταύτην παραμορφοῦντες ἐμφανίσωσιν ὡς ἐθνικὴν τῆς περγαμνῆς, ἀποκόπτοντες δὲ τεμάχια ἑλληνικοῦ ἐδάφους ν' ἀνακηρύξωσι τοῦτο πατρίδα οἱ ἀπάτριδες καὶ μητέρα οἱ ἀμήτορες,

καὶ οἶκον οἱ ἄστεγοι, καὶ ναὸν οἱ ἄπιστοι.

Οὕτω δὲ, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κίνδυνος ἐθνικῶν συμφορῶν τὴν πτωχήν μας ἀπειλεῖ Ἑλλάδα, καὶ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τιτανώδης συντελεῖται ἐργασία τῶν μεγάλων τῆς πατρίδος ἐχθρῶν, ἐν ἀγωνίᾳ δὲ ἀγωνίζεται τὸ εὐγενὲς ἐν τῇ ἀνθρωπότητι γένος, κατὰ παραπαιούσης διεθνούς πολιτικῆς, ἡμεῖς ἐδῶ, ἐμπαίζοντες καὶ ἐμπαίζόμενοι, μεριμνοῦμεν τίς θὰ φανῇ ὑπέρτερος ἐν τῇ κοινότητι καὶ τῇ ταπεινώσει.

(Εἰς τὸ προσεχὲς ἕτερα τεμάχια)

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Κατάμεστος ἡ Ἑταιρεία τῶν φίλων τοῦ λαοῦ ἐξ ἐκλεκτοτάτου ἀκροατηρίου, ἐνθα διεκρίνοντο διαπρεπεῖς λόγοι, ἀρχιερεῖς καὶ πλῆθος κυριῶν καὶ δεσποινίδων.

Ὁ κ. Χ. Ἡλιόπουλος, ὁ γνωστὸς ἐκ τῆς ἀπὸ ἐτῶν ποικίλης δράσεώς του, ὁ διὰ τῆς πληθύος τῶν θυμασίων του λογοτεχνημάτων, ἅτινα — ὑπὸ ποικίλᾳ ψευδώνυμῳ — κατὰ καιροὺς πολλοῦ δημοσιεύει διακρινόμενος μετὰ ἐπιλέκτων χειριστῶν τοῦ καλὰμου, διὰ τῆς τελευταίας του ἀριστοτεχνικῆς διαλέξεως, ἀνέλυσε τὸ γλωσσικὸν ζήτημα ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν.

Ἀχαιῶντος ἔμπνευσις, περιπάθεια καὶ λυρισμὸς, ποιητικὴ ἑξάρσις καὶ φλογερὰ φιλοπατρία φανατισμοῦ ἀκαταμαχῆτου ἐκυριάρχει καθ' ὅλην τὴν ὁμιλίαν του, οὕτως ὥστε διὰ τὰς ἀπαραμίλλους ἀποστροφὰς ἐν συγκινήσει καὶ ἐνθουσιασμῷ τὸ ἀκροατήριον τοῦ εἰκοσάκις καὶ πλέον τὸν ἐχειροκρότησε.

Ἀπέδειξεν ὅτι ζήτημα δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ διὰ νὰ καταπαύσῃ τὸ ἀνόσιον φιλολογικὸν ἄγῶν, δέον νὰ ὀρίσθῃ «Φιλολογικὴ Ἀκαδημία» ἥτις νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὰς ἐκάστοτε ἀναφυομένας διαμάχας, διὰ τῆς ἠθικῆς δὲ σωφροσύνης καὶ σοβαρᾶς μελέτης νὰ συστηματοποιήσῃ αὕτη πᾶν ὅ, τι δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς γνησίας ἐθνικῆς γλώσσης καὶ τοῦ ἐπισήμου φιλολογικοῦ καθεστώτος, ἀντιπροσωπεύουσα οὕτω τὸ Σιναιὸν μέγαρον, τὸ ἐν μοιραίᾳ ταπεινώσει ὑπνώττον.

Μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὴν πρότασιν τοῦ κ. καθηγητοῦ ἀπεδέχθησαν πάντες· τοσοῦτος δ' ἦτο ὁ ἐνθουσιασμός, ὥστε σεβαστοὶ ἄνδρες κλαίοντες ἠσπάζοντο τὸν προσφιλεῖ ἄγορητὴν, ὁ δὲ κ. Μιστριώτης ἐν ἀκρατήτῳ συγκινήσει ἐφώνησεν· «ὡραιότερον λόγον οὐδέποτε ἤκουσα», σεβαστὸς δὲ γυμνασιάρχης εἰς ἐπήκοον πάντων εἶπε· «ἦτο τόσον ὑψηλὴ ἡ δύναμις καὶ τὸ κάλλος τόσον αἰθέριον, ὥστε κατέφθασε τὴν κορυφὴν τοῦ Ὀλύμπου».

Ὁ κ. Ἡλιόπουλος ἀπήγγειλεν ἐν τῇ πρωτοτύπῳ, ἐνοεῖται ἐκ τοῦ προχείρου (προκειμένου περὶ μεταφράσεως), καὶ μέγα μέρος τῶν «Περσῶν» τοῦ Αἰσχύλου ἐν ἐξόχῳ ἀπαγγελίᾳ, ἐν ᾗ ὡς γνωστὸν διακρίνεται.

Ἡ «Ἀττικὴ Ἴρις», συγκαταλέγουσα τὸν κ. Ἡλιόπουλον εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς τῆς συνεργάτας (δημοσιεύοντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῷ ψευδώνυμῳ «Ἀλκυὼν» κλπ.,) θεωρεῖται εὐτυχῆς ἐξασφάλισα τεμάχια τινὰ τῆς ὡραίας περὶ ἧς πρόκειται ἀγορεύσεώς του, κατ' εὐμενῆ παραχώρησιν ἀντιγραφέντα ὑφ' ἡμῶν ἐξαιρετικῶς καὶ ἄπερ δημοσιεύομεν ἀνωτέρω.

δῶση νέαν ζωὴν ἐκ τῶν παλμῶν τῆς ἀπεράντου καρδίας του·

Τὸν κόσμον ζητοῦσα νὰ κάμω οὐρανὸ μου
Κι' αὐτὸ τὸ ζῶφιν νὰ κράξω ἀδελφὸ μου
Στὸ ῥόδο, στὸν κρῖνο νὰ δώσω λαλιά.

Ζητεῖ φεῦ ὁ Μαρτζώκης νὰ ὑψώσῃ ἀνωθεν τῆς ὕλης καὶ τῆς κακίας τὸν ἀνθρώπον, ὅστις δὲν ἔχει τὴν δύναμιν ν' ἀτενίσῃ τὴν πάγκαλον ὡραιότητα τοῦ οὐρανοῦ, τῆς ἀδελφότητος, ἥτις ὅσημέραι συντρίβεται πλεῖστον εἰς τὸν κυκεῶνα τῶν παθῶν, καὶ τοῦ ῥόδου ἡ ὁσμὴ δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ εἰδύσῃ εἰς τὴν νεκρωθεῖσαν καρδίαν, καὶ ἡ γλῶσσα ἐκείνη ἡ τόσον ἄφρωνος τῶν ἀνθρώπων κατὰ κρύφιν νὰ εἴπῃ εἰς αὐτήν. Καὶ τὸ ζῶφρον ἀκόμη ζητεῖ νὰ ἐναγκαλισθῇ ὡς ἀδελφὸν του. Ὅποιον μεγαλοπρεπὲς αἰσθημα! Ζητεῖ νὰ δώσῃ τὴν συνειδησὶν τῆς ὑπάρξεώς του, τὰ στοιχεῖα τῆς ἀθανασίας καὶ νὰ τὸ ἀποκαλέσῃ ἀδελφόν του, ἐνῷ ἡ συνειδησις σήμερον τυφλὴ περιφέρεται ἀνά τὰς βορβορώδεις ἀτραπούς τῆς ἀσυνειδησίας, μὴ εὐρίσκουσα μίαν σχεδὸν καρδίαν εἰς τὴν ὁποίαν βαθύτερον νὰ ὁμιλήσῃ, κατακερματιζομένη πρὸ τῶν λιθινῶν τοίχων τῆς κακῆς ἀντιλήψεως, καὶ πρὸ τῶν ψυχῶν ἐκείνων τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ φθάνει μέχρι τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ λήγει εἰς τὸν τάφον. Ἐὰν ὁ ἀνθρώπος σήμερον ἐξῇ πλεῖστον διὰ τῆς λογικῆς καὶ μὲ πλεῖστον εὐγενῆ αἰσθημάτων, ἴσως θὰ εἶχε μεγαλειότεραν δύναμιν νὰ αἰσθανθῇ, νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ θαυμάσῃ τὸν γίγαντα αὐτὸν τῆς ποιήσεως, ὅστις διὰ τῆς ἀπείρου ψυχῆς του ἔδωκε μίαν ὁλὴν νέαν κίνησιν εἰς τὴν νεοελληνικὴν ποίησιν, κρούων τὰς χορδὰς τῆς λύρας του εἰς ὅλους τοὺς τόνους οἵτινες ὡς Σειρήνες ἀφαρπάξουν, φέρουσαι ἡμᾶς εἰς κόσμους ἀγνώστου ὡραιότητος. Τοῦ γίγαντος αὐτοῦ τὴν μικρογραφίαν τολμᾷ σήμερον νὰ ἐπιχειρήσῃ.

Πρὸ τριῶν χρόνων ἐγνώρισα τὸν ποιητὴν μας. Ἡ λευκὴ πνοὴ τῆς ποιήσεως εἶχεν εἰσδύσει καὶ εἰς τὴν ἰδικήν μου ψυχὴν καὶ ἐζήτησα νὰ γνωρίσω τὸν ποιητὴν, ὅπως μετὰ δειλίας τοῦ ἀναγνώσω τοὺς πρώτους στίχους μου. Ἐγνώριζα αὐτὸν ἐκ μερικῶν ποιημάτων του, τὰ ὁποῖα ὅταν ἀνεγίνωσκον ἠσθάνομην κατὰ πολὺ βαθὺ εἰς τὴν ψυχὴν μου. Ἐπὶ ὅσῃς νὰ γνωρίσω καὶ τὸν ἀνθρώπον. Δειλὸς πλεῖστον τῆς μαθητρίας ὁ διδάσκαλος μὲ τοὺς ὀφθαλμούς κατὰ νεύων, εἶχε τὴν εὐγενῆ ἀραθότητα ν' ἀκούσῃ μερικοὺς στίχους μου· ἐνθαρρύνων με δὲ μοῦ εἶπεν ὅτι, ἂν τὰ ποιήματα μου στεροῦνται τέχνης ἀναπληροῖ ὁμως αὐτὴν ἡ ψυχὴ. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐνηγκαλίσθην πλεῖστον τὴν κοινὴν μητέρα μας ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ὁ σύνδεσμος τῆς γνωριμίας.

Ἡ ῥόδιος ἀτμόσφαιρα τῆς εὐτυχίας οὐδέποτε σχεδὸν περὶ βάλλει τὸν ἀληθῆ ποιητὴν. Ἡ ἐξελίξις τῆς ζωῆς του μᾶς δεικνύει ὅτι ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκλονίσθη πολὺ ἡ καρδία του ὅπως ἐξ αὐτῆς ἐξέλθῃ ἡ φλόξ τῶν ἀθανάτων λογισμῶν του. Γοητεύει, παρσύνει ὁ ποιητὴς ἐκείνος τοῦ ὁποίου ἡ δύναμις σήμερον ἡ αὐρῖον εἰς τὴν κοινὴν ἀντιλήψιν θέλει ἐπιβληθῇ. Ἀφαιρεῖ τὴν δύναμιν τῆς ζωῆς ἐκ τῶν σπλάγχχνων του ὅπως μεταδῶσθ αὐτὴν εἰς τὸν ἀνθρώπον, ὑψοῦται μέχρι τῶν ἀστέρων ἀσυνειδήτως, εἰσδύει εἰς τὰ βαθύτερα μυστήρια τῆς ὑπάρξεως, τῶν ὄντων αἱ πύλαι πρὸ αὐτοῦ ἀνοίγονται, διαλύει τὰ ὄνειρα καὶ ἀντικρύζων τὸν ἥλιον ἀφόβως ἐνώνει τὴν λάμψιν του μὲ τὴν ἰδικήν του. Καὶ ὅμως ὁ ποιητὴς ἐκείνος ἐνίστε διέρχεται ταπεινός, ἔχων ἐστραμμένους εἰς τὴν γῆν τοὺς φθαρτοὺς ὀφθαλμούς του, δειλιῶν ν' ἀντικρύσῃ τὸν ἀνεῦ ψυχῆς ἀνθρώπον, εἰς τὸν ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ



ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

νὰ ὑψωθῇ μὲ τὸ θεῖον τοῦτο ἔσμά του

πρὸ τοῦ Νυμφίου αὐτοῦ τῆς ποιήσεως, ὅστις ἐπόθησε νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν ἀνθρωπότητα λέγων:

Εἶναι ὁ νυμφίος ποῦ τρέχει
Καὶ σύσσωμη τὴν πλάσι
Γυρεῖς ν' ἀγκαλιάσῃ
Γιὰ νύφη του γλυκεῖα.

Ἀνέρχεται ὁ νυμφίος τὰ οὐράνια πλάτη καὶ ψαλ-
λει ὡς κύκνος λέγων:

Κι' ὁ κύκνος οὐτὸ κατάρτι
Κινεῖται ἀγάλλει γάλλει
Καὶ τὸ τραγοῦσι ψάλλει
Τοῦ κόσμου τὸ στερνό.

Καὶ ὅμως ὑπάρχει εἰς τὰ στήθη του τόση ζωὴ, τόση
ἐμπνευσις· ἐνῶ δὲ ἀπέρχεται μὲ τόσην γαλήνην, ἐνῶ τὸ
λευκὸν πλοῖον τῶν ἀθανάτων λογισμῶν του ἀνέρχεται
εἰς τὸ στερέωμα, αἶφνης ἡ λύρα κρούεται μὲ νευρώδη δύ-
ναμιν ἐναντὶν μιᾷς πάλης ἰσχυρᾶς:

Μὲ μιὰ λύρα στὸν ὦμο πετάω
Καὶ πετιοῦμαι στὸν ἄνισο ἀγῶνα
Πολεμῶντος τὸν ἄτιμο αἰῶνα
Ποῦ ποθεῖ νὰ μὲ βλέπῃ ὀρφανό.

Καὶ ὅμως οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔχει ὁ Μαρτζώκης
ἐκ τῆς ζωῆς αὐτῆς, διότι δὲν ἔχει πατρίδα τὸ χῶμα
αὐτὸ ὅπου ἡμεῖς πατοῦμεν:

Θαρρεῖς γιατί μὲ βλέπεις
Δίχως καμμίαν ἐλπίδα.
Πῶς ἔχω ἐγὼ πατρίδα
Τὸ χῶμα ποῦ πατεῖς;

Ὅχι δὲν ἔχει πατρίδα τὸ ἰδικόν μας χῶμα ὁ Βάρ-
δος αὐτός, διότι, ἐνῶ ζῇ ἄνευ ἐλπίδος, ἄνευ στοργῆς,
ἰκετεύει εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ μαρτύρια λέγων:

Καὶ στὰ μαρτύρια ἀνῶφελα ζητοῦμε
Ἐνα ῥόδο, ἕνα δάκρυ, ἕνα φίλι.

Ὁ ἀπέραντος θαυμασμός πρὸς τὴν ψυχὴν τοῦ Μαρ-
τζώκη, πρὸς τὴν τελειότητα τῆς τέχνης καὶ πρὸς πᾶν
ὅ,τι ἀποβλέπει τὸν τέλειον ἄνθρωπον καὶ ἔξοχον ποιη-
τὴν, πρὸς στιγμὴν μὲ παρέσυρε τόσον, ὥστε παρέλειψε
ἀρχικῶς νὰ εἰπῶ, ἐν στενῷ χώρῳ, βιογραφικὰς τινὰς ση-
μειώσεις του. Ἰταλὸς τὴν καταγωγὴν καὶ Ἕλληνα τὴν
πατρίδα, οἱ ὀφθαλμοὶ του κατὰ πρῶτον ἀντίκρυσαν τὰ
γαλακτώδη κύματα τοῦ Ἰονίου, ὅπως καὶ τόσον εὐ-
γλωττῶς λέγει εἰς ἕν ποιήματά του πρὸς τοὺς ἐν Νεαπό-
λει φοιτητὰς Ἕλληνας:

Ἄν τὰ Ἰόνια κύματα
Μὲ τὸ λευκὸν ἀφρό τους
Ζωὴ σ' ἐμένα ὀδόσανε
Καὶ τοὺς παλμοὺς τοὺς πρώτους,
Ἡ σκόνη τῶν προγόνων μας
Αἰῶνες τώρα μένει
Στὴ γῆ ποῦ ἀγαπημένη
Στὰ στήθη της σὰς κλεῖ.
Καὶ δυὸ πατρίδες ἕκαμα
Μιὰ μόνη μου πατρίδα
Τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Δάντε μου
Μ' ἐφώτισεν ἡ ἀχτίδα
Κ' ἕνα βωμὸ στὰ στήθη μου
Ἐστόλισα μὲ κρίνα,
Τὴ Ρώμην, τὴν Ἀθῆνα
Νὰ ἐνώσω στὴ ψυχῇ.

Καὶ ἀληθῶς δύο πατρίδες ἐνώνει εἰς τὴν ψυχὴν του.
Ἐνηγκαλίσθη τοὺς μεγάλους κολοσσούς τῆς μεγαλο-
φυΐας, καὶ προσφέρει ὡς θυμιάμα λατρείας τὴν ἀρωμα-
τώδη πνοὴν τῆς ποιητικῆς ψυχῆς του. Τὸν βωμὸν τοῦ

στήθους του στολίζει διὰ κρίνων καὶ ῥένει ἐνώνων ἐν τῇ
ψυχῇ του δύο βασιλίδας τῶν ρωτῶν. Ἡ Ἰταλία ἐναγ-
καλίζεται τὴν βασιλίδαν τῆς ἀ' ἀνάτου τέχνης καὶ τῶν
ἀθανάτων λογισμῶν. Ὁ ποιητὴς γονυπετῆς προσεύχε-
ται. Ὅποια εἰκὼν μεταλοπρεπής!

(ἀκολουθεῖ)

Ἐλένη Σ. Λάμαρη.

ΚΩΣΤΑ ΚΑΙΡΟΨΥΛΛΑ

XIMAIRA

(Ἐπιστολαὶ φίλου μου)

(Συνέχεια)

Τὰ πόδια της ποῦ πατοῦσαν τὴ γλῶσση ἦσαν μικροσκο-
πικά, τὰ χεράκια της ποῦ κρατοῦσαν λίγες κυκλαμῆδες ἀπὸ
ἐκεῖ γύρω κομμένες λὲς κι' ἦσαν φκιασμένα ἀπὸ διάρανο
κερί. Ἡ ματιὰ της θωπευτικῇ ἐπλανᾶτο μέσα στὴν γλυ-
κύτητα τοῦ ὄνειρου, στὴ λησμονιὰ τῶν ἀσυλλήπτων πόθων.

Ὅταν τὴν πρωτοκύτταξε καὶ τί λὲς κι' ἐταράχθηκε
βαθεῖα στὰ στήθη μου.

Σὰν καίποια ἀγνωστὴ ζωὴ ν' ἀναστήθηκε μέσα μου.

Κι' ἐκεῖνη πάλι μ' ἐκύτταξε μ' ἕνα βλέμμα ὅχι ἀδιά-
φορο.

Ἡ συνάντησιν τῶν βλεμμάτων μας δὲν ἦτο τυχαία,
περαστή, χωρὶς ἀποτέλεσμα, καθὼς δὲν εἶνε χωρὶς ἀπο-
τέλεσμα ἡ συνάντησιν τῆς πυρίτιδος μὲ τὴ φωτιά.

Μπροστὰ στὸ θαυμάσιο αὐτὸ πλάσμα — ποῦ φαινόταν
σὰν εἰκόνα τοῦ Βὰν Δὺκ ἢ τοῦ Ροῦβενς, σὰν ἀγαλμα τοῦ
Πραξιτέλους ἢ τοῦ Φειδία — ἐδοκίμασα τὴν αἰσθητοὶ θείας
γοητείας. Ἐνόμιζα πῶς μὲ περιβάλλει φλογισμένος ἀπὸ
πόθους αἰθέρας, μία ἀτμοσφαῖρα ἀλλοιούτικη, διαφορετικὴ
ἀπὸ ἐκεῖνη ποῦ περιβάλλει τὸν ἄλλο κόσμον.

Καὶ ὁ περίπατός μας ἐξακολουθοῦσε.

Τὴν ἐκύτταξε μέσα στὸ θαυμάσιο φ ὅ ν τ ο ποῦ ἀπο-
τελοῦσαν γύρω τὰ πράσινα, βαθυπράσινα φύλλα τῶν ἐληῶν,
τὴν ἐθαύμαζα μέσα ἀπὸ τὰ μελαγχολικὰ ἐκεῖνα δένδρα
ποῦ ἔστεκαν ἀκίνητα λὲς κι' ἦσαν ἀπὸ χυτὸ χαλκό.

Κι' ἐκεῖνη συχνὰ ἔρριχνεν ἐπάνω μου τὸ βλέμμα της
ποῦ ἔκλειε ὅλη τὴν ὁμορφιά ποῦ ἀντανάκλουσε μέσα του
ἀπὸ τὴν γύρω ἡμιολοιμένη φύση.

— Σὰς ἀρέσει, δεσποινίς, ἡ πατρίς μου; ἐτόλμησα νὰ
τὴν ἐρωτήσω.

Ἐκεῖνη ἔσκυψε τὸ κεφάλι κάτω, ἔπειτα τὸ ἐσήκωσε
καὶ κοκκινισμένη λιγάκι μοῦ ἀπεκρίθη:

— ὦ! ναι! Εἶνε ὡραία!...

Καὶ πάλι ἐχαμήλωσε τὸ βλέμμα της, σὰν νὰ ἐγύρευε
καὶ ποῦ νὰ ἔχασε, ἴσως τὴν καρδιά της, ἴσως καμμιὰ
κυκλαμῆδα ἀπὸ ἐκεῖνες ποῦ κρατοῦσε στὸ χέρι.

Οἱ ἄλλοι εἶχαν μείνῃ κάπως ὀπίσω κυττάζοντας τὸ μα-
γικὸν τοπίον.

Ἐρρεθήκαμε μόνοι ἐγὼ κι' Ἐκεῖνη Ἐάρνου ἐκνιτα-
χθήκαμε.

— Τὸ ὄνομά σας, δεσποινίς; ἐτόλμησα δεῖλὰ νὰ τὴν
ἐρωτήσω.

Ἐσήκωσε τὸ βλέμμα της ψηλὰ σὰν νὰ ξυπνοῦσεν ἀπὸ
ὄνειροπόλησι· ὁ λαμὸς της περὶφρανος καὶ κάτασπρος σὰν
τοῦ κύκνου ὑψώθηκε μὲ ἀγαλματώδη πλαστικότητα καὶ

μὲ χαμηλὴ φωνή, σὰν ἐλαφρὴ πνοὴ Ζεφύρου, μοῦ εἶπε,
κάμνοντας νὰ φανοῦν στὸ στόμα της δύο σειρὲς μαργα-
ριτάρια:

— Νόρα!...

Καὶ ἠσθάνετο λέγουσα τὸ ὄνομά της μίαν ἀσαφῆ ἀνη-
συχίαν καὶ ἕνα χιμαιρικὸν φόβον ποῦ καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία δὲν
ἠμποροῦσε νὰ ὀρίσῃ.

Καὶ ἐκινήσαμε πάλι τὸ δρόμον μας, σὰν τίποτε νὰ μὴν
εἶχε συμβῇ μεταξὺ μας, ὁ ἕνας σιμὰ στὸν ἄλλον.

Σὲ λίγο μᾶς ἔφθασαν καὶ οἱ ἄλλοι. Ἀρχίσαιε διά-
φορες ὁμιλίαι.

Ἐμαθα ὅτι ὁ γέρος — ὁ πατὴρ της — ἦταν Δοῦκας, ὁ
ὁποῖος αἰωνίως ταξιδεύει γιὰ ἐπιστημονικὰς μελέτας.

Κι' ἔμαθα καὶ ἕνα ἄλλο ἀκόμη: ὅτι θὰ ἔμεναν γιὰ ἕνα
μῆνα στὸ νησί μας γιὰ μελέτας, μὲ τὴν θαλαμηγὸ των,
ἐκεῖνη ποῦ σοῦ ἀνέφερα στὴν προηγουμένη ἐπιστολήν
μου. Ὅταν ἄκουσα τὰ λόγια αὐτὰ μία χιμαιρικὴ χαρὰ
μοῦ ἐγεννήθη στὰ στήθη. Τὴν ἐκύτταξε μὲ τὴν ὄνειρο-
πόλησιν τῆς ὁμορφίαις καὶ τῆς ποιήσεως καὶ ἐνόμισα ὅτι
ἡ σύμπτωσις τοῦ νὰ τοὺς συναντήσω ἦτο μία σύμπτω-
σις εὐτυχίας ποῦ ἡ ἀγαθὴ μου Τύχη μοῦ ἔστειλε.

Καὶ αἰσθανόμενον μίαν παιδικὴν ἡδονὴν νὰ καθρεφτί-
ζωμαι μέσα στὰ μάτια της, σὰν νὰ ζητοῦσα ἀπ' αὐτὰ νὰ
μαντεύσω τὰ μάτια τῆς ψυχῆς της.

Ἄλλ' ἐκεῖνο ποῦ μ' εὐχαριστοῦσε ἦταν τὸ ὅτι ἐνόμιζα
πῶς διήρχε καίποια ἀναλογία μεταξὺ τοῦ χιμαιρικοῦ ὄνει-
ρου μου, ποῦ τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην ἐγεννᾶτο, καὶ τοῦ μυ-
στικοῦ αἰσθηματός ποῦ ἐνόμιζα πῶς εἶχε ταυτοχρόνως
γεννηθῇ στὴν καρδίαν Ἐκεῖνης.

Ἡ ξάστερη καὶ διαπεραστικὴ φωνή της, ὅταν συ-
χνὰ ἐδίδοε καμμίαν ἀπάντησιν, ἢ ἐρωτοῦσε γιὰ χίλια δυὸ
πράγματα, ἐσημείωνε μὲ μουσικὴν ὀνυμικότητα τὴν ὁμι-
λίαν της καὶ ἦταν σκεπασμένη ἀπὸ ἕνα ἀφανὴ πέπλον
δυσδιακρίτου, σὰν νὰ ἤθελε νὰ καλύψῃ ἀπὸ τὰ ἄλλα βλέ-
ματα, σὰν νὰ ἤθελε νὰ κάμῃ ἀκατανόητα τὰ αἰσθηματά
τῆς καρδιάς της.

Τουλάχιστον ἔτσι ἐγὼ τὰ ἔβλεπα μὲ τ' ἀγρυπνα μάτια
τῆς ψυχῆς μου.

Ἐκεῖνη τὴν στιγμὴν ἐβγαίναμε ἀπὸ τὸν στενὸν ἀγρο-
τικὸν δρόμον ποῦ φέρονε στὴν χώρα καὶ ἀντικρύσαμε τὸ
Κοιμητήριον ἀπέναντί μας, περὶ βαθεῖα τὴν μικρὴν μας λι-
μνὴν καὶ κάτω πρὸς τ' ἀριστερὰ τὴν γαλανὴν τὴν θάλασσαν.

Ἐκεῖνη ἐγύρισε καὶ μ' ἐκύτταξε μὲ ἕνα βλέμμα
Σφιγγός.

Μὴ ῥωτήσης τί ἐξήγησιν ἔδωκα ἐγὼ σ' αὐτὸ τὸ
βλέμμα...

Ἄν σοῦ τὴν εἰπῶ θὰ γελάσης...

Καὶ δὲν θέλω νὰ γελοῦν μὲ τὸν πόνο μου...

Ἐφθάσαμε τέλος στὴν πόλιν, τὴν ἐπεράσαμε κατὰ
μῆκος καὶ βρεθήκαμε στὴ μικρὴν πλατεῖαν τοῦ λιμένος.

Μ' εὐχαρίστησαν ὅλοι, τοὺς εὐχαρίστησα κι' ἐγὼ καὶ
ἐμβῆκαν μέσα στὴν βάρκα των, ποῦ τοὺς ἐπερίμενε στὴν
ἀποβάθραν.

Καὶ πάλι τὴ στιγμὴν ποῦ ἡ βάρκα ἐκκινεῖτο, τοὺς
ἐχαιρέτησα καὶ πάλι ἐκεῖνοι μ' ἐχαιρέτησαν.

Ἡ Νόρα μ' ἐχαιρέτησε μ' ἕνα βλέμμα, ἀλλὰ τὸ
βλέμμα ἐκεῖνο ἐφάνη στὴν ψυχὴν μου νὰ λήῃ πολλὰ ἐνό-
μισα πῶς ἐκαθρέφτιζε τέλος τὸν κορύφιόν της πόθο ἐπά-
νω στὰ δυὸ της γαλανὰ μάτια. Τὴν ἐχαιρέτησα κι' ἐγὼ
μὲ τὸν ἴδιον τρόπο κι' ἐστάθηκα ἀκίνητος.

Τὰ βλέμματά μας ἀπαντήθηκαν πάλι, ἀνακατώθηκαν,
ἐσυγχύσθησαν, ἀπόλυσαν κι' ἀνατρίχιασαν σὰν νὰ βόισκον-

το ἀπάνω στὸ κεφάλι τῆς ἡδονῆς.

Καὶ ἡ βάρκα ἔφηνε καὶ ἄκουα τὰ κουπιά νὰ πέφτουν
μὲ ὀνυμικὸ κίνημα στὴν ἡσυχίαν τὴν θάλασσαν.

Καὶ ἐπλησίαζαν στὴν κομψὴ θαλαμηγὸ ποῦ ἦταν ἐ-
κεῖ σιμὰ δεμένη ἀπὸ τὴν πλατεῖαν, μὲ τὲς χορσὲς στὴν
πρύμνῃ της ζωγραφίδες.

Καὶ μοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἀπὸ τὴν βάρκαν αὐτὴν ποῦ
ἐσχίζε τὰ ἀκίνητα γαλανὰ νερὰ ἐκύνοντο νέφη ἀρωμάτων
ἕως ἐμεῖ, ὅτι μ' ἐπλημμύριζε μόσχος καὶ λίβανος, ὅτι
ἤρχοντο ἕως ἐμεῖ ἀγνωστα ἀρώματα καὶ ἐκύνοντο μέσα
στοὺς πόρους μου αἱ εὐωδία ἐκεῖναι αἰτνες ἐλουζόν ἄλ-
λοτε τὴν Ἀνατολικὴν χλιδὴν, ὅτι ἐγγίξε σὰν μουσικὴ Νιρ-
βάνα ἕως τὴν ψυχὴν μου, τὴν ψυχὴν τὴν σκλάβαν τῆς ἐπι-
θυμίας, μιὰ μυρωδιὰ ἀπὸ φούλια καὶ κρίνους, ἀπὸ γι-
σεμὰ καὶ μενεξέδες.

Καὶ οἱ κύκλοι ποῦ ἐζωγράφιζαν ἀπάνω στὸ νερὸ τὰ
κουπιά των ἐνόμιζα πῶς μοῦ φέρονον τὸ μουσικὸν της.

Καὶ ὅταν ἡ βάρκα ἔφθασε στὴν θαλαμηγὸν καὶ ὅταν ὅλοι
ἀνέβηκαν καὶ ὅταν ἡ Νόρα ἐπρόβαλεν ἐπάνω στὴν πρύμνῃ
κυττάζοντας τὴν μικρὴν τοῦ λιμένος πλατεῖαν ποῦ ἔστεκό-
μουν ἐγὼ ἀκόμη ἀκίνητος, σὰν καρφωμένος ἀπὸ μουσικὴν
γοητεῖαν, μιὰ δέσμη ἀπὸ ἀχτίδες ἡλίου χορσὲς ἔρριξαν ὅλη
τὴ λάμψιν των ἐπάνω στὸ πρόσωπό της τὸ φωτεινὸν κι'
ἐκρύφθησαν νιροπαλὲς στὸν παρθενικὸν της κόλπον...

2 Ἀπριλίον, μεσάνυκτα.

Ἴσως θὰ σ' εὐχαρίστησεν ἡ προηγουμένη μου ἐπι-
στολή καὶ ἀρετὰ θὰ ἐγέλασες μ' αὐτὴν τὸ καταλαβαίνω,
ἀλλὰ τί θές νὰ κάμω; Τί θέλεις νὰ σοῦ πῶ;

Τὸ βλέπω κι' ἐγὼ ὅτι γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους τὸ αἰ-
σθημὰ μου εἶνε γελοῖον, ἀλλ' ἐν τούτοις ἐγεννήθη καὶ ζῇ
μέσα στὴν καρδίαν μου καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὸ ξεριζώσω
παρὰ μ' αὐτὴ τὴν καρδίαν μου μαζύ.

Τὴν νύκτα τῆς ἡμέρας ποῦ σοῦ διηγήθηκα στὴν προ-
ηγούμενη μου ἐπιστολῇ δὲν ἠμύροισα νὰ κλείω μάτι.

Πάντοτε μπροστὰ μου παρουσιάζετο Ἐκεῖνη, ἡ Νόρα
καὶ τὰ μάτια μου ἔμεναν καρφωμένα στὸ ὄραμα ἐκεῖνο.
Καὶ ἔμεναν ἀκίνητο μπροστὰ μου, καθὼς μένει καρφω-
μένη μέσα στὸ νοῦ μου ἡ μαγικὴ μορφή της.

Καὶ σκέπτομαι: εἶνε ἀλήθεια τάχα ὅτι τὸ ὁμοίωμα
αὐτὸ οὐρανίου ἀγγέλου ὑπάρχει ἐδῶ κάτω στὴ γῆ; Μή-
πως εἶνε τὸ πλάσμα τῆς φαντασίας αὐτὸ ποῦ ἀγάπησα;
Μήπως ἦταν φέμμα ἢ προχθεσινὴ μου εὐτυχία, μήπως
δὲν ἔγινε ποτὲ ὁ εὐτυχισμένος ἐκεῖνος προχθεσινὸς περί-
πατος; Μήπως ὅλα αὐτὰ ἦσαν πλάνη τῆς φαντασίας μου;
Κι' ἔπειτα, φτωχὴ μου καρδιά, πῶς μπόρεσες νὰ πιστεύ-
σης στὸν ἔρωτα μᾶς περαστῆς Νεραϊδας, ποῦ γογγύει
θεὰ πετάξῃ σὲ ἄλλο ἀγνωστο ἀκρογᾶλι;

Καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐπέρασα μ' αὐτὲς τὲς μαύρες
σκέψεις, ἐνῶ καίποτε τὸ ξανθὸ φάντασμά της ἐρχόταν
νὰ μοῦ στηρίξῃ τὴν ἐλπίδα σιτὲς στιγμὲς ποῦ φόβος διήρ-
χε μήπως τὴν χάσω.

Καὶ τὸ ἔβλεπα ὅτι ἔπρεπε νὰ πνίξω τὸ αἰσθημα αὐ-
τὸ τὸ ἀκατόρθωτον, τὸ ὄνειρο τῆς καρδιάς ποῦ ἐγρά-
φθηκε νὰ μὴν μπορέσῃ νὰ ζήσῃ.

Ἀλλὰ ποῖος λοιπὸν, φίλε μου, μπορεῖ νὰ γίνῃ δῆμιος
τοῦ ἑαυτοῦ του;

Ποῖος μπορεῖ νὰ σκοτώσῃ ὅ,τι ἔχει καλλίτερον μέσα
του, τὴν θεῖαν ἐκεῖνη φωτιά ποῦ ἔταν λείψην νεκρῶνεται
ὁ ἄνθρωπος;

Καὶ ὅμως μέσα σὲ τόσες ἄγρ. ἀμφιβολίας, μέσα σὲ
τόσα τῆς καρδιάς μου βάσανα αἰσθάνομαι μίαν ἡδονὴν,

μίαν ἀνακούφισιν ἀπὸ τὸν ἄπιαστον καὶ χιμαιρικὸν αὐτὸν ἔρωτά μου.

ὦ! πόσον εἶμαι παιδί! Πόσον εἶμαι παιδί ἀκόμη!

Πολλὲς στιγμές, στήν ὄνειροπόλῳί μου αὐτῇ, φαντάζομαι τὸν κόσμον σὲ γενικὴ ἀναστάτῳσι, καὶ τὸν ἥλιον καὶ τὰς θαλάσσεσιν κι' αὐτὸ τὸν οὐρανὸν. Καὶ βλέπω ὅλες τὰς σφαῖρας ἀναμμένες καὶ φλογισμένες νὰ πέφτουν σὺν μὴδὲν. Ξανοίγω γενικὴ ἀναστάτῳσι, τελεία καταστροφὴ.

Κι' ἐνῶ ἡ καρδιά μου πλημμυρεῖ ἀπὸ αἰσθημα πόνου κι' ἀπελπισίας, ξανοίγω γιὰ μιὰ στιγμὴ μέσα στὰ ἀπεραντα αὐτὰ χαλασμένα ἐρείπια τὴν Νόρα μὲ χρυσὰ ξέπλεκα μαλλιά, στὰ ὀλόλευκα ντυμένη νῶχεται γιὰ νὰ μὲ σώσῃ ἀπὸ τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο τοῦ χαλασμοῦ σκοτάδι. Καὶ ἡ καρδιά μου λαβαίνει ἄνεσι.

ὦ! νὰ μπορούσα νὰ τὴν σφίξω γιὰ μιὰ φορὰ μέσα στήν πύρινην ἀγκάλῃ μου, νὰ καθρεφτίσω γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ βλέμμα μου μέσα στὴ φλογερὴ ματιὰ της, νὰ μετρήσω τὰς ἀγαλματώδεις κανονικότητας τοῦ κορμοῦ της, νὰ ῥοφήσω ἀπὸ τὰ ῥόδινα της χεῖλη τὴν ἁρμονίαν τῶν ἡδονῶν, νὰ διατρέξω μὲ τὰ τρεμουλιαστὰ μου δάκτυλα τὸ φουλένιο σιγῆς της καὶ νὰ θαυμάσω τὴν ἀγνὴ καὶ παρθενικὴ τῆς δύναμιν.

Καὶ νὰ πέσω γονατιστὸς μπροστὰ στὰ πόδια της, νὰ μεταβληθῇ γιὰ ἐμὲ ἡ Νόρα εἰς φωτοβόλον καὶ δημιουργὸν Θεότητα, καὶ μέσα στήν Ἄνοιξι τῆς Φύσεως νὰ ξανοίξω τὴν Ἄνοιξι τῆς καρδιάς μου! . . .

Ἄλλ' ὅλα αὐτὰ ἦσαν ὄνειρα καὶ ἐτρόμαξα ὅταν ξυπνῶντας ἀπὸ τὴν ὄνειροπόλῳί μου αὐτὴν εὗρισκόμουν στὴ φρίκη τῆς πραγματικότητος, ἔρημος, μονάχος κι' ἀπαρηγόρητος.

Πολλὲς φορὲς ἐπήδησα βιαστικὸς ἀπὸ τὸ κρεββάτι μου γιὰ ν' ἀγκαλιάσω τὸ μαγικὸ αὐτὸ πλάσμα, ἀλλὰ καὶ ἄλλες τόσες ἔπεσα ἐπάνω σὸ προσκέφαλό μου ἐξηντημένος βρέχοντάς το μὲ τ' ἄγωνα δάκρυα τῶν ματιῶν μου.

Ὡμέ, νύχτα γεμάτη ἀγῶνα καὶ τρόμο.

Πολλὲς φορὲς σηκώθηκα κι' ἐπῆγα σὸ παραθύρι γιὰ νὰ κοιτάξω μήπως ἐφύγε τὸ καράβι ποῦ ἐκλειοῦσε τὴν ἀγάπῃ μου.

ὦ! κάλλιο νᾶφενγεν! Ἄλλ' ὅμως ἦταν ἐκεῖ δεμένο ἀκόμη.

Τὸ φεγγάρι ὀλόγυρο ἐφώτιζε τὴ γύρω φύσιν. Τὸ καράβι πλημμυρισμένον ἀπὸ τὸ γλυκὸν αὐτὸ φῶς μοῦ ἐφαινόταν σὲν φωτεινὸς βωμὸς ἰδανικῆς θρησκείας.

Ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦταν ἥπῳσι κρυερή. Ἐμείνα γιὰ ἀρκετὴν ὥρα κοιτάζοντας τὸ καράβι, βλέποντας τὴν ἀσημένια θάλασσα κι' ἔπεσα πάλι παγωμένος σὸ κρεββάτι μου, χωρὶς παρηγοριά, χωρὶς ἐλπίδα.

ὦ! ποῦ εἶσθε παλιὰ, περασμένα χρόνια! Τὸ λογικὸν μου ἀδυνατίζει, δὲν μπορεῖ νὰ κρατηθῇ καὶ βροῖσκει παρηγοριά ἢ καρδιά μου μόνο στὰ δάκρυα . . .

Ἀργὰ τὴν αὐγὴν ἐπρόβαλε ὁ Ἀπριλιάτικος ἥλιος.

Ἀλλὰ πολὺ πρὶν ἀπ' αὐτὸν εἶχα σηκωθῇ ἐγώ. Ὅλη τὴν ἡμέρα ἔτρεξα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μήπως τὴν ἰδῶ, ἀλλὰ δὲν τὴν εἶδα, ὄχι. Ἄλλ' ὅμως ἡ καρδιά μου τὴν γυρεύει, τὴν ποθεῖ. Δὲν τὴν βλέπω καὶ ὅλα γύρω μου μ' ἐνοχλοῦν καὶ μ' ἀηδιάζουν. Ὁ πράσινος ὁ κάμπος μοῦ φαίνεται σὲν ἀπέραντο μνήμα, ἡ γαλανὴ ἢ θάλασσα σάβανο, ἀτέλειωτο τῆς ἀγάπης μου σάβανο.

Νὰ μὴ μὲ κατεδίωκε τοῦλάχιστον ἡ εἰκὼν της. Ἄλλὰ παιτοῦ τὴν βλέπω νὰ στέκῃ μπροστὰ μου, τὴν ξανοίγω σὸ ψηλὸ ἐκεῖνο κυπαρίσσι, τὴν βλέπω σὲς ὁμορφες τοῦ περιβολιοῦ μου ῥοδωνιές, τὴν ξαγναντεύω ζωγραφισμένην

σ' ὅλη τὴ φύσιν, διακρίνω τὴν κόμην της μέσα στὴ χρυσὴ τοῦ ἡλίου φλόγα, τὴ λευκότητά της στὰ κοῦνα καὶ στὰ γασσεμιά, τὴ ντροπαλὴ παρθενικὴ τρυφεράδα της στὰ φούλια καὶ τοὺς μενεξέδες, τὰ μάτια της σὸ χρῶμα τ' οὐρανοῦ . . .

3 Ἀπριλίου.

Ἄ, νὰ χθὲς ἦμουν εὐτυχής!

Τὴν εἶδα, νὰ, τὴν εἶδα καὶ ἡ καρδιά μου ἐπληρώθη ἀπὸ μέθην αἰσθημάτων. Καὶ ἐννοίωσα ὅτι ἡ καρδιά μου ἔλαβε πάλι ζωὴ.

Τὴν εἶδα μέσα στήν ἐκκλησιά, μέσα στὸν ἱερὸ τόπον μιᾶς ἀγάπης καὶ μιᾶς λατρείας. Ἐνὰ πνεῦμα ζωῆς ὑπερκοσμίου διέτρεχε τὴν μόνωσιν ἐκείνην. Μόλις δέκα ἢ δώδεκα εἴμεθα ὅλοι μέσα στήν ἐκκλησιά. Καὶ μία πνοὴ μόνῃ μοῦ ἐφαινόταν πῶς ἀκούετο μέσα στὴ σιγῇ. Ἡ πνοὴ ἡ δική της.

Μοῦ ἐφαινόταν πῶς μέσα στὰς αὐστηρὰς γραμμάς τοῦ ναοῦ, σὸ ὑψηλὸ θυσιαστήριον, σὲς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας, στὰ γυνὰ γύρω θρανία, χάμουν σὸ μαρμαροστρωμένο ἔδαφος, ψηλὰ σὸ θόλο τοῦ ναοῦ, ἡ πνοὴ αὐτὴ χυνόταν, ἐξαπλωνόταν σὲν μία ἀφύπνισι μυστικοῦ ὁνείρου, κορυμμένον πόθον, σὲν μία αὔλῃ καὶ ἄπιαστη Σονάτα ὑπεριάτης λατρείας.

(ἀκολουθεῖ)

ΣΤΙΓΜΑΙ ΟΔΥΝΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑΝ

Εἰς μέγα ὕψος αἶθριον, ἀνέσπερον φῶς ῥέον

Τῶν κυανῶν ἐκτάσεων . . .

Εἰς ὕψος θεῖον, ἄμετρον . . . τέμνων τὸ φρικαλέον

Μήκος τῶν ἀποστάσεων,

Ἐκ γῆς πρὸς οὐρανοῦς,

Ἰν' ἀνερχόμεν ἡθέλον, ἐμπόνως καὶ ἀσθμαίνων,

Ὡς σχοινοβάτης μαγικός,

Ἐπὶ μιᾶς ἡλιακῆς ἀκτίνος ὀλισθαίνων

Μέχρις οὗ, φθὰς ἀπηυδηκῶς

Εἰς τοὺς ὠκεανούς

Τῆς αἰθερίας φαινῆς ἐπουρανίου χώρας

Ἀναπνύω, ἐν χαρμονῇ,

Εἰς ἐν ἐκ τῶν σημείων, ἃ, εἰς τὰς νυκτίας ὥρας,

Ἐν τέρπῃ βλέπομεν ἀγνῇ

Ἐντεῦθεν, ὡς φανούς.

Ἐν τῇ φαιδρῇ δὲ τότε ἐκεῖ μένων περιωπῇ μου

Ἐμπλεως ἰλαρότητος

Ἐκ μέσου τῆς πλησιφαοῦς ὥραιας καὶ εὐθύμου

Τῶν οὐρανῶν λαμπρότητος,

Θείου φωτός πηγῆς,

— Ἦν ἐκθανμάζει τ' ὅμῃ ἀεὶ καὶ σέβει θεωμένη

Πᾶσα ψυχὴ ἐπαισθητῶς . . . —

Ὡς ἀπὸ θείας σκοπιᾶς περιορῶν ἐν γένει

Ποῦ ζῇ εὐδαίμων ὁ θνητὸς

Χωρὶς τῆς οἰμωγῆς,

Ἐπόθουν ἵνα ἔβλεπον, ἢ τέρπῃς ποῦ ἐδράζει

Καὶ εἰς τί μέρος ἐνοικεῖ

Ὁ ὄλβος εἰς τὴν γῆν, ἐφ' ἧς πικρίας ἐμπολλάζει

Καὶ λύπης δίνῃ γενικῇ,

Φεῦ, γήθους ἀμυγῆς. . . .

. . . Γέννησις, ἀξῆσις, ζωὴ ἀπερ εἰσι τελεία

Ὀδύνῃ, θλίψις, κόπῳσις

Καὶ ἔπειτα . . . μετὰ στιγμῇ, τάφου στρωμνὴ ἀθλία,

Ἐλπίδων κατατρόπῳσις

Πόθων καὶ μελετῶν. . . .

Τάφου στρωμνὴ! κλινὴ ψυχρά, ἦν πάντες ἐν ἀρρήτῳ

Φρικτῇ ὁρῶμεν ταραχῇ . . .

Βίος, ἐλαῦνον ὄχημα ἐν τάχει ἀκρατήτῳ,

Ὅραο ἀτάσθαλον βραχύ,

Φεῦ, ἐπιθυμητόν,

Καθ' ὃ ἀεὶ ἐλπίζουσα ἡ τοῦ θνητοῦ καρδιά

Ξένῃ εὗρίσκεται χαρᾷ,

Κυμαίνουμένη πάντοτε σχεδόν, ἐν ἀγωνίᾳ,

Μελάνης ἐνδον συμφορᾶς

Παθῶν καὶ κοπετῶν.

Ἰν' ἀποδίδω ἀράγε εἰς πᾶσαν προσευχὴν μου

Χάριτας εἰς τὸ Θεῖόν μου

Διὰ τὴν μετρητὴν ἐδῶ φθαρτὴν, φεῦ, ὑπαρξίν μου

Καὶ τὸν θρηνώδη βίον μου

Ὅφειλῳ ὡς βροτὸς ;

Τὴν ἐνδον, ὧ Ἀλήθεια, σκεδάζουσά μου, πρῶτον,

Μυχίαν ζάλην καὶ βοήν

Τῶν θεῶν σου κατάπεμψον ἐπουρανίων φώτων

Τὴν εὐλαμπὴν ταῦν ῥοήν

Ἐντός μου καὶ ἐκτός . . .

Κλονίζεται ἡ πίστις μου· σβέσον τὴν ὑποψίαν,

Τὸν νοῦν μου ἥτις ἀπειλεῖ,

Σπιλοῦσαν τὴν καρδίαν μου διάλυσον σκοτίαν,

τὸν ὀφθαλμόν μου ἢ τυφλοῖ,

Στεροῦσά με φωτός. . . .

Σὺ, ἥτις εἰς τοῦ σύμπαντος τὸ κέντρον ἰσταμένη,

Ὡς ὑπεριάτη ἄνασσα.

Κρατεῖς τὸ νῆμ' ἀφ' οὗ στεροῶς ἐστὶν ἀνηρημένη

Ἡ κτίσις ἀπαξάπασα

Μετὰ τῆς γῆς ἡμῶν. . . .

Ἐφ' ἧς τὴν μοῖραν ἑαυτοῦ καὶ ἑαυτὸν ὁμοίως

Ὁ τλήμων μὴ νοῶν θνητὸς

Μεταξὺ δύο μάχεται ἀ γ ν ὡ σ τ ο ν, ἰσοβίως,

Δεινῆς παλαιστρας ὧν ἐντὸς

Μετὰ σφοδρῶν παλμῶν . . .

Σὺ, ἥτις πόρους χορηγεῖς, χαρὰν δωρεῖς ἐπίσης

Μετὰ δόδυνῃ καὶ χολῇ ; . .

Τοῦ τάφου πέραν, ἀρά γε, ποιεῖς ἀναγεννήσεις,

Ἐπισχνομένην τερωπὴν

Ψυχῆς ἀνασασμόν ; . . .

Ἀλήθεια, ἥς ἐναντι τὸ ψεῦδος καταρρέει

Καὶ εἰς τὸ χάος φέρεται . . .

Ἐξ ἧς ἀγνὸν τοῦ ἀγαθοῦ τὸ σέλας ἀεὶ πνέει

Καὶ πᾶσα πλάνος αἴρεται

Σκέψις ἀπατηλή,

Τὴν πλανωμένην φώτισον θολὴν μου φαντασίαν,

Σεπτὴ Ἀλήθεια, ἐν ἧ

Τὸ συνειδὸς ἀνάπανσιν αἰσθάνεται ἀγίαν . . .

Ἦτις ἐν λάμπει ποθεινῇ,

Στεροῦ, ψυχοφελῇ,

Τὰ τοῦ δικαίου καὶ καλοῦ ἀνοίγουσ' ἀεὶ κλεῖθρα,

Ἀπ' ἀκενώτου Σου πηγῆς,

Τῆς Σῆς ἐκπέμπεις χάριτος καὶ δωρεᾶς τὰ ρεῖθρα.

Πρὸς Σὲ ὑποῦμαι νῦν πληγείς

Ἐν στάσει μου δειλῇ . . .

Πρὸς Σὲ, καρδίαν καὶ ψυχὴν καὶ νοῦν, ἐκ γῆς ἐπαίρων

Καθικετεύω· πνεῦσόν μοι

Φωτὸς πνοήν, ποῦ φέρει με, ἐν τῇ φορᾷ, τὸ φέρον ;

Ἐπικαλοῦμαι νεῦσόν μοι

Εἰς νεῦμα συναφές

Τίς ἡ ἐπαγγελία Σου ; τὸ μέλλον μου ὁποῖον ;

Ὡς πότε στόνων ἢ αὐχμῇ ;

Πρὸς τι ὑπάρχω, δεῖξόν μοι· εἰς ἐν σου βλέμμα θεῖον

Ἀγασσον φάος ἐν ἐμοί,

ὦ φίλη, τιμαλφές. . . .

Ὅταν τὸ σῶμα νεκρωθῇ τί γίννεται τὸ πνεῦμα,

Τοῦθ' ὅπερ λέγεται ψυχῇ ; . . .

Ὡσεὶ σκιὰ παρέρχεται, ὥσεὶ ἀνέμου ῥεῦμα ;

Καὶ τοῦτο λύεται, ταχύ ; . .

Λάμψον μοι τὸ σαφές.

Κωνσταντῖνος Ἀδελανίδης.

Η ΑΥΡΗΛΙΑΝΗ ΠΑΡΘΕΝΟΣ

(Ανεγνώσθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Φ. Συλλόγου «Παρνασσού»
τῇ 11 Φεβρουαρίου 1904)

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΦΡΑΓΚΙΑ

(Συνέχεια)

III

Ἡ ὁδὺν εἶναι ἡ σφραγὶς παντὸς θεοῦ ἔργου ἐδῶ ἐπὶ τῆς γῆς. Οὐδὲν τοιοῦτο συνετελέσθη μέχρι τοῦδε χωρὶς ν' ἀπολήξῃ εἰς θυσίαν ὀλοκαυτώματος. Ἡ ἐξάχνισις τοῦ κόσμου καὶ τῶν κατ' ἰδίαν ἐθνῶν τελεῖται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διὰ τῶν ἀγνωστῶν θυμάτων, προσφερόντων τὸ ἴδιον αἷμα εἰς τὴν γενικὴν ἀπολύτρωσιν.

Οὕτως, ὑπὸ τὸν μέγαν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ τὸν ἐκτείναντα τοὺς δύο του βραχίονας ὑπεράνω τῆς ὅλης ἀνθρωπότητος, πλείσται ὁμοίотυποι θυσίαι καὶ μαρτύρια λαμπρύνουσι τὸ στερέωμα τῆς ἱστορίας. Ἀλλὰ τὸ μαρτύριον τῆς Ἰωάννας δ' Ἀρκ τὴν παρὶς ἀναλογίαν πρὸς τὸ πάθος τοῦ Ἑσταυρωμένου Θεανθρώπου, ὥστε αὐτὴ ἡ καθολικὴ ἐκκλησία δι' ἐπιφανεστάτων αὐτῆς λειτουργῶν ἐσημείωσε τὴν ὁμοιότητα ταύτην καὶ κατεπλάγη πρὸ αὐτῆς. Διότι δὲν ἔλειψεν ἐκ τοῦ ἀγίου μαρτυρίου τῆς κόρης ταύτης οὔτε ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα, οὔτε ἡ ἀπάρνησις τοῦ ἀποστόλου, οὔτε τὰ τριάκοντα ἀργύρια, οὔτε ὁ ἀρχιερεὺς Καϊάφας, οὔτε οἱ ἐμπαιγμοί, οὔτε ἡ δίκη, οὔτε τὰ βραχίονα, οὔτε ἡ θανάτωσις καὶ ἐτι πλέον ἐν ἀναλογία οὔτε αὐτὴ ἡ Ἀνάστασις, τελεσθεῖσα διὰ τῆς πολυκρότου δίκης καὶ ἀποφάσεως, ἥτις ἀνεκέρυεν ὑστερον τὴν ἀφώρτητα τῆς ἡρώιδος, ἀλλὰ νεκρᾶς ἤδη πλέον Παρθένου.

Ἐδυεν ὁ ἥλιος τῆς 23 Μαΐου 1430 ὅτε ἡ Ἰωάννα δ' Ἀρκ, συλληφθεῖσα αἰχμάλωτος μετήχθη δεσμία ὑπὸ τῶν βουργουνδεῶν εἰς Margny καὶ ἐκλείσθη εἰς εἰρκτὴν.

Ὁ μέγας βρεττανικὸς λέων ἐκράτει εἰς τοὺς ὁδόντας του τὴν μικρὰν περιστέραν καὶ διελογίζετο πῶς νὰ τὴν σπαράξῃ ἀπηνέστερον. Νὰ τὴν ἀπολύσῃ ἐπὶ λύτροις; Οὐδὲ κατ' ἰδέαν. Νὰ τὴν καταδικάσῃ εἰς ἰσόβιον κάθειρξιν; Ἐπισηφίνας τὸ μέτρον. Νὰ τὴν θανατώσῃ ἀπλῶς; Ἡθελε τὴν ἀναβιβάσῃ εἰς μάρτυρα ἀγίαν.

Σχέδιον τότε καταχθόνιον καὶ σατανικὸν διεγράφη εἰς τὸν νοῦν τῶν λόρδων τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου.

— Ὁ κόσμος εἶπον, ἀποδίδει τὰς νίκας τῆς κόρης ταύτης εἰς ὑπερφύα καὶ θεῖαν αὐτῆς δύναμιν. Δὲν ἀρκεῖ λοιπὸν ν' ἀποθάνῃ αὕτη ἀπλῶς. Πρέπει μετ' αὐτῆς νὰ συναποθάνῃ καὶ ἡ τοιαύτη πεποιθήσις τοῦ κόσμου. Πρέπει πάσῃ θυσίᾳ ν' ἀνακηρυχθῇ ἐπισήμως ὑπ' αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπομένως νὰ πιστευθῇ ὑπὸ πάντων, ὅτι ἡ δύναμις τῆς κόρης ταύτης δὲν πηγάζει ἐκ τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐκ τοῦ δαίμονος τῆς κολάσεως. Ν' ἀφαιρεθῇ λοιπὸν ἀπ' αὐτῆς ὁ φωτιστικὸς φάρος τῆς ἀγίας ὁ περιβάλλων αὐτὴν ἐν τῇ πεποιθήσει τοῦ λαοῦ καὶ περισταμένη ὡς ἀποστάτης τῆς Ἐκκλησίας, νὰ καταδικασθῇ καὶ θανατωθῇ ὡς αἰρετική καὶ μάγισσα.

Τὸ σχέδιον τοῦτο διπλῆς δολοφονίας τῆς Παρθένου ἐπεδοκιμάσθη ὡς ἐμπνευσις μεγαλοφυΐας μετὰ χαρᾶς καὶ θαυμασμοῦ. ἦτο τὸ μόνον δυνάμενον νὰ συντρίψῃ διὰ μιᾶς καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωὴν τῆς ἀτυχῆς αἰχμάλωτου.

Τίς ὅμως θὰ ἦτο ὁ ἀρμόδιος δικαστὴς ὅστις ἤθελε προσενέγκει προθύμως τὸ κύρος τῆς νομίμου δικαιοδοσίας του

εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ διττῶς θανασίμου ἐκείνου σχεδίου τῆς ἐκδικήσεως; Ὡ! τοιαῦται ὑπηρεσίαι οὐδέποτε ὑπῆρξαν δυσεύρετοι, ὅσκις τὸ μῖσος τὰς ἐκάλει εἰς βοήθειαν ὑπὸ τὴν λάμψιν τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς πολιτικῆς ἰσχύος. Δὲν ἐστερήθη δικαστῶν ὁ Ἰησοῦς, ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Γαλιλαῖος.

Κατὰ τὰ τότε ἐν τῇ δύσει κρατοῦντα ἡ Ἐκκλησία, ὑποστηριζομένη ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, κατεδίωκεν ἀμειλίχτως τὴν θρησκευτικὴν αἵρεσιν καὶ τὴν μαγείαν διότι ἐθεωροῦντο αὗται ἀπειλοῦσαι αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τῶν κρατῶν, τῶν κοινωνιῶν καὶ τῶν ἀτόμων. Διὰ τοῦτο πᾶν πρόσωπον κατηγορούμενον ὡς ζητοῦν νὰ εἰσάγῃ κινετομίαν τινὰ ἐν τῷ δόγματι ἢ μετερχόμενον τὴν μαγείαν, συνελαμβάνετο ἀμέσως καὶ ἐφυλακίζετο, ὁ δὲ ἀρμόδιος ἐπίσκοπος μετὰ κληρικῶν καὶ σοφῶν λαϊκῶν ὑπέβαλλε τὸν ὑπόδικον εἰς μακρὰν καὶ λεπτολόγον ἀνάκρισιν περὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ δοξασιῶν. Ἐὰν δὲ ἡ μὲν κατηγορία ἀπεδείκνυτο ἀληθῆς, ὁ δὲ παραβάτης ἐπέμενε ἀρνούμενος ν' ἀποκηρύξῃ τὰς ιδέας του, τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, βεβαιοῦν δι' ἀποφάσεως τὴν ἐνοχλήν, παρέπεμπε αὐτὸν εἰς τὴν κοσμικὴν δικαιοσύνην αὕτη δ' ἐτιμώρει τὸν ἐνοχον διὰ ποινῶν, ὧν ἡ κυριώτερα καὶ συνηθεστέρα ἦτο ὁ διὰ πυρὸς θάνατος.

Καὶ ἰδοὺ διατί οἱ Ἀγγλοὶ ἐπεκαλέσθησαν ἀμέσως τὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν, ὅπως δι' αὐτῆς θανατώσῃ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωὴν τῆς Παρθένου.

Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἔπρεπε νὰ εὑρεθῇ εἰς Γάλλος ἀρχιερεὺς, εἶδος αὐλικοῦ Καϊάφα, ὁργάνου εὐπειθοῦς εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἥτις τότε κατεῖχεν εἰσέτι ὡς κυρίαρχος τὴν Γαλλικὴν πρωτεύουσάν καὶ τὴν βόρειον Γαλλίαν. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς οὗτος εὑρέθη τῶντι προσφορώτατος ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ γάλλου ἐπισκόπου Cauchon, ὃν δόξα εἰσεχθὴς καὶ βδελυρὰ ἀπηθανάτισεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ διὰ τοῦ τίτλου Καϊάφα τοῦ μαρτυρίου τῆς Ἰωάννας δ' Ἀρκ.

Ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ τὸ πάθος τῆς φιλοδοξίας ἐμόρφωσε τέρας σκληρότητος καὶ ἀσπλαγχνίας. Κατορθώσας ν' ἀναρριχηθῇ ἔρπων διὰ τῆς φαυλοτέρας ὑποκρισίας εἰς ἀνώτατα κληρικὰ ἀξιώματα καὶ καταδιωχθεὶς ὑστερον ὑπὸ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως ὡς ἀποστάτης, προδότης καὶ ἐνοχος καθοσιώσεως, κατέφυγε πρὸς τοὺς Ἀγγλοὺς, καὶ ἀσπονδὸς γεγόμενος ἐχθρὸς τῆς πατρίδος του ἐπώλησεν εἰς τοὺς ἐπιδρομεῖς καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά του. Μῖσος δὲ μαῦρον ἐπλήρου τὴν ψυχὴν του κατὰ τῆς κόρης, ἥτις ἀνῶρθεσε νικηφόρον τὴν ὑπ' αὐτοῦ μισουμένην πατρίδα του.

Τριπλῇ τότε συμμαχίᾳ συνήρθη κατὰ τῆς Ἰωάννας πρὸς νομιμοποίησιν τῆς δολοφονοῦ δίκης. Ὁ ἐπίσκοπος Κωσόν, ἐκπροσωπῶν δὴθεν τὴν γαλλικὴν ἐκκλησίαν, τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Παρισίων, διηρημένον ἤδη εἰς δύο μερίδας, τὴν ἀγγλόφροναν καὶ τὴν γαλλικὴν (ἥτις ἀπεχώρησεν αὐτοῦ καὶ ἐκ Παρισίων, ταχθεῖσα μετὰ τοῦ Γάλλου βασιλέως), καὶ ἡ ἐν Παρισίοις ἀγγλικὴ κυβερνήσις συνηνώθησαν ὅπως ἀπαρτίσωσι πρὸς τὴν δίκην καὶ κατασύντριψιν τοῦ ἀθῶου παιδίου.

Καὶ τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Παρισίων, καταγγέλλον τὴν Ἰωάνναν δ' Ἀρκ ὡς ἀποστάτιδα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς μάγισσαν, καλεῖ τὸν δούκα τοῦ Λουξεμβούργου ὅστις ἐκράτει τὴν αἰχμάλωτον κόρην ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, ἵνα τὴν παραδώσῃ εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἐν Γαλλίᾳ κυβερνήσιν, ὅπως δικασθῇ. Ἐδίστασεν ὁ δούξ, ἀλλὰ τὸ ἀγγλικὸν χρυσίον κατενίκησε τὸν δισταγμὸν καὶ ἡ Ἰωάννα ἐπώληθη εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς τῇ 21 Νοεμβρίου 1430 ἀντὶ δεκά-

κισχιλίων λιβρῶν τὰς ὁποίας ὁ ἀντιβασιλεὺς ἀγγλὸς δούξ Bedford συνέλεξεν, ἐπιβαλὼν εἰδικὸν πρὸς τοῦτο φόρον εἰς τὴν Νορμανδίαν.

Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἐπίσκοπος Cauchon δὲν ἔμεινε μὲ κενὰς τὰς χεῖρας, διότι ὡς βεβαιούσιν οἱ περὶ τῆς δίκης ταύτης συγγράψαντες, σώζονται ἀκόμη καὶ σήμερον ἰδιόχειροι αὐτοῦ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις, μαρτυροῦσαι ὅτι ἔλαβε παρὰ τῶν Ἀγγλῶν ποσὸν ἴσον πρὸς 100.000 περίπου φράγκων τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, ἵνα διεξαγάγῃ κατὰ τὸ συμφέρον τῶν Ἀγγλῶν τὴν δίκην τῆς Παρθένου. (ἐκολουθεῖ)

Ἰωάννης Φραγκιάς.

ΑΠ' ΤΑ ΓΙΑΣΕΜΙΑ

ΧΙΝΟΠΩΡΙΝΟ

Τ' ἀγέρι 'ς τὸ δάσος στενάζει θλιβερά, θλιμμένο σκοπὸ τραγουδῶντας. Ἐνα πουλάκι λησμονημένο, πουλάκι ἔρημο τὸν πόνο του ψάλλει...

Τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη μαραμμένα, ὡχρόλευκα σὰν τὴν λάμψιν τῶν ἀστρῶν, πέφτουν γύρω τριγύρω...

Σβυσμένα ὄνειρα...

* *

Σ τὴ γκρεμισμένη ὄχθη ὁ Γέρων-πλάτανος σμίγει τοὺς θρήνους του μὲ τοὺς θρήνους π' ἀφήνει τὸ νυχτοπούλι, γιατί μαράθ' ἡ ὡμορφία κέμαδ' ἡ χάρι τῆς Ἀγράμπελης, ποῦ ὡς τὰ χθὲς ἀγκάλιαζε μὲ πόθο μυστικὸ καὶ ἀγάπη ἄσβεστη τὰ κάτασπρά της κάλλη.

Πεθαμένη ἀγάπη....

* *

Νυχτιά μαύρη, νυχτιά κρύα τὴ Πλάσι σκεπάζει, σὰν σάβανο νεκρικό.

Σ τ' οὐρανοῦ τὴ μαυρονέφελη ὄψι ἐν' ἄστρο μονάχο θαμποφέγγει... Τίποτε δὲν σιεῖται, τίποτε δὲν ζῇ. Ἐνας βρυκόλακας μ' ἀναμμένα μάτια σχίζει τὰ σκότη τῆς νύχτας.

Ὁ ἀκοίμητος πόνος....

* *

Ἡ ἀνοιξὶ θάρρη, τὰ πουλάκια θὰ ψάλλουν πάλι μέσ' τὰ κλαδάκια χαρωπά, θὰ ξανανθήσῃ ἡ Ἀγράμπελη καὶ τ' οὐρανοῦ θὰ ξαναστράψῃ ἡ γαλάζια χάρι καὶ ἐμορφία ἀλλ' ἐγώ, ὦ! ἐγώ μόνος θὰ κλαίω αἰώνια τόσα σβεσμένα ὄνειρα, τὴ πεθαμένη, Ἀνθούλα, ἀγάπη μας καὶ ὡς μόνον σύντροφο θάχω τὸ πόνο... τὸν ἀκοίμητο πόνο...

Νίκος Σ. Γκινόπουλος

ΑΙΝΙΓΜΑ ΚΑΙ ΛΥΣΙΣ

Τὶ εἶν' αὐτὸ ποῦ ὀμλεῖ χωρὶς νὰ ἔχῃ στόμα καὶ βλέπει, τι βλέπομεν χωρὶς νὰ ἔχῃ ὄμμα; καὶ ἐνῶ εἰς μαύρην νύκτα ζῇ, ἐντὸς εἰρκτῆς κλεισμένον, ὑπνοῦται εἰς τὸ ἄπειρον, ὡς θεῖον καὶ ἐμπνευσμένον;

Κ' εἶναι ἀγάπης ἄσυχον συγχρόνως καὶ τοῦ πόνου· Κάμνος πάθους ἔρωτος, καὶ ἐστία μίσους, φθόνου· Σπῆλαιον κρύπτον φωλαῖαν ὄφειον ἰοβόλων, τῶν κακιῶν τὰ τέρατα, τῶν ἐγκλημάτων ὄλων;

Λύρα τὰ πάθη τῆς ζωῆς μετ' ἄλγους ἀπηχοῦσα τὸ μάταιον καὶ ἐφήμερον ἀέιποτε θορηγοῦσα· Κώδων πενθίμως ἀπηχῶν καὶ κροῦσιν τὴν ὁδὸν, καὶ ἀναγγέλλων τῆς ψυχῆς τὴν φεύγουσαν γαλήνην.

Ἐρωτος εἶναι καλιὰ καὶ τόπος μαρτυρίου· Ἀβυσσος σκότους καὶ φωτὸς ἐμπλεως μυστηρίου· Λέκων, ποῦ τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἐλπίς κοιμίζει εἰρων, Τροφὸς τῶν πόθων ἄγρυπνος, καὶ μήτηρ τῶν ὀνείρων.

Τῆς εὐφροσύνης ραφιδὸς καὶ τῆς ὁδύνης ψάλτης, αὐτῆς ἥς ἡ βαρεῖα χεὶρ πλήττει ὡς ἐφιάλτης· Κακὸς τοῦ νοῦ μας σύμβουλος καὶ φίλη δλεθρία· Γίγας καὶ νάνος ἐν ταύτῳ, ἰσχύς καὶ ἀδυναμία.

Τῶν αἰσθημάτων μας ναὸς ποῦ λειτουργεῖ ὁ πόνος! Πτωχὴ καλύβη ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ Πλάστον θρόνος! Συγμὴ ποῦ κλείει οὐρανὸν καὶ ἀτέρμονας ἀβύσσους. Σπινθὴρ εἰς τέφραν κλείων πῦρ, ἄδην καὶ παραδείσους!

Αὐτό, φίλοι, τὸ αἶνιγμα, πρὸς λύσιν σὰς προτείνω, Δὲν εἶναι δὲ μακρὰν ἡμῶν, πλησίον εἶν' ἐκεῖνο· Ἀμέσως θὰ τὸ εὑρετε μὲ ἄκραν εὐκολίαν, ἐὰν τὴν χεῖρα θέσετε ἐπάνω στὴν καρδίαν!

Ἰούλιος τοῦ 1903.

Τάκης Μπέτσος.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΤΑ ΜΑΡΑΜΕΝΑ ΡΟΔΑ

(Ποίημα εἰς τὸ πεζόν)

Ὡραία, παρθενικὰ τριαντάφυλλα, ποῦ ἔχετε τὴν περισσότερην ὁμορφίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν πιὸ εὐγενικὴν καὶ πιὸ ὑψηλὴ ἀποστολὴν 'ς τὸν κόσμον ἀπ' ὅλα τὰλλα λουλούδια, νὰ ἦσθε τὰ χαριτωμένα σύμβολα τοῦ ἔρωτος.

Μοιάζετε τόσο πολὺ τὴν ἐρωτεμένη ψυχὴ!

Μίαν ὥραϊαν πρῶταν ἀρχίζετε δειλὰ-δειλὰ νὰ ἀνείγετε—νὰ βγαίνετε 'ς ἕνα κόσμον νέο καὶ ἄγνωστο, χω-

ρίς νὰ ξέρετε ἄλλο παρὰ πῶς ἔχει ἓνα λευκότατο φῶς ποῦ τὸν φωτίζει καὶ ἓνα λευκοπτερυγο μυρωμένο ἀγέρι, ποῦ ἔχει τόσο γλυκὰ καὶ ἀπαλὰ τὰ χαϊδέματά του, ὥστε σὰς κάμνει νὰ ἐμπιστευέσθε 'ς αὐτὸ καὶ νὰ παραδίδεσθε· καὶ ἀνοίγετε σιγὰ-σιγὰ τὴν ἀθῶα καὶ παρθε- νική σας καρδιὰ 'ς αὐτὸ καὶ τὸ ἀφίνετε νὰ εἰσδύῃ εἰς ὅλας σας τὰς πτυχάς, νὰ γνωρίζῃ ὅλα σας τὰ μυστικά. —Πόσο αὐτὸ μοιάζει ταῖς ματιαῖς τοῦ ἔρωτος.

Μίαν ἡμέραν, ὥραϊα καὶ εὐγενικὰ τριαντάφυλλα, ἓνα σκληρό, ἓνα ἄγνωστο χέρι—τὸ χέρι τῆς κακῆς Τύ- χης — σὰς κόπτει, σὰς ἀφαιρεῖ τὴν εὐτυχία καὶ τὴ ζωή· καὶ τώρα σιγὰ-σιγὰ μαρκίνεσθε καὶ πεθαίνετε. Πόσο μοιάζετε τὸν ἐγκατακελειμμένο ἔρωτα, —τὴν πα- ραιτημένη καρδιά, εὐγενικὰ τριαντάφυλλα.

Καὶ τώρα μὲ πικρίαν μαθένετε, πῶς ὁ κόσμος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμπιστευθήκατε τὴν ἀθῶα καὶ παρθενική σας ψυχὴ μέσα 'ς τὰ ἀπαλὰ χαϊδέματά του κρύβει πολλὰς κακίας.

... μαρκίνεσθε καὶ πεθαίνετε.

"Α! πόσο ὁ θάνατός σας ὁ μελαγχολικὸς καὶ ἥτυχος μοιάζει τὸν θάνατον τοῦ ἔρωτος.

Σὲ λίγο ἀκόμα θὰ χάσετε καὶ τὴν μαγεμένη σας μυρωδιά, τόσο πολὺ μοιάζει τὴν ἀνάμνησιν ἢ εὐωδίαν σας, εὐγενικὰ τριαντάφυλλα. "Ετσι κι' αὐτὴ χάνετε σὲ μιὰ ἀχανῆ ἄβυσσο, τῆς ὁποίας τὸ ἐμβλημα εἶναι ἡ νάρκη καὶ τὸ ὄνομα λήθη.

Καὶ ἂν γέροντες καμμιὰ φορὰ τύχῃ νὰ ἀπαντηθοῦν εἰς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς οἱ δύο ἔρωτευμένοι... θὰ πη- ραμερίσουν... θὰ ἀντιπαρέλθουν καὶ δὲν θὰ θυμηθοῦν ὅτι ἀπὸ ἓνα καιρὸ παλαιὸ—ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς νεότητός των, εἶναι συνδεδεμένοι μὲ τὸ πρὸ μεγάλο καὶ πρὸ ἱερὸ δεσμὸ—τὸν δεσμὸν τοῦ ἔρωτος.

"Α! πόσο μαραμμένα τριαντάφυλλα μοιάζετε τὴν μαραμμένη καὶ λησμονημένη καρδιά ποῦ ἀγάπησε πολὺ.

Β. Μεντζελίδης

ΨΗΦΙΔΩΤΟΝ

Μὲ τὴ φωτιά δοκιμάζεται τὸ χρυσάφι, μὲ τὸ χρυ- σάφι δοκιμάζεται ἡ γυναῖκα, μὲ τὴν γυναῖκα δοκιμάζε- ται ὁ ἄνδρας.

*
"Η ἀνάγκη δὲν κάμνει ποτὲ καλὰ παζάρια.

*
Στέρησε τὸν ἑαυτὸ σου γιὰ καλὸ τοῦ ἑαυτοῦ σου.

*
Τρεῖς ἄνθρωποι εἰμποροῦν νὰ φυλάξουν μυστικόν· ἄρ- κει ν' ἀπέθαναν οἱ δύο.

*
Νέος ἄνθρωπος ποῦ ζῇ σὰν γέρος θὰ εἶνε νέος ὅταν γηράσῃ.

Τὸ ψάρι καὶ ὁ μουσαφίρης βρωμᾷ τὴν τρίτη 'μέρα.

*
Τὰ πλούτη δὲν τᾶχει ἐκεῖνος ποῦ τᾶχει, ἀλλ' ἐκεῖ- νος ποῦ τὰ χαίρεται.

*
"Ο Θεὸς ἱατρεύει, ὁ ἱατρὸς πληρώνεται.

*
Τρεῖς εἶναι οἱ ἀξιόλογοι φίλοι· γραῖα σύζυγος, γέ- ρων σκύλος καὶ τὰ μετρητά.

*
Παραπονεῖται ὅτι ἡπατήθη. Ποῖος εἶναι ὁ συχνό- τερον ἀπατήσας σε; Σὺ ὁ ἴδιος.

*
"Αν ἀποφεύγῃς τὰς ἡδονάς, αἱ ἡδοναὶ ἔρχονται κα- τόπιν σου.

*
Πρὶν νυμφευθῆς, ἄνοιξε καλὰ τὰ 'μάτια σου· ἀφοῦ νυμφευθῇς, κλείτέ τα.

*
Εἰς τοὺς ἄλλους ζῆτει νὰ εὔρῃς τὰ προτερήματα, εἰς τὸν ἑαυτὸν σου τὰ ἐλαττώματα.

*
Διὰ τοὺς πόνους τοῦ ἄλλου ὁ καθεὶς ἔχει ἀρκετὸν θάρρος.

*
Τὸ πρῶτον μάθημα τὸ ὁποῖον θὰ δώσῃς εἰς τὸν υἱόν σου πρέπει νὰ εἶνε ἡ ὑπακοή· τὸ δεύτερον, ὁποῖον- δήποτε ἄλλο.

*
Τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν ἀπάτην μετὰ χειρὶ ζῶνται ἐκεῖ- νοι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἀρκετὸν πνεῦμα διὰ νὰ εἶνε τίμιοι.

*
"Ο ἀνθρωπάκος Ριχάρδος.

*
Φίλει ὥς μισήσων καὶ μίσει ὥς φιλήσων.

(Ἀρχαῖον γνωμικόν.)

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Διὰ ἀπλουστάτης μεθόδου δυνάμεθα νὰ καταμετρώμεν τὸ ὕψος δένδρου τινός, καθ' ὃν χρόνον τοῦτο ὑπὸ ἥλιον ῥίπτει τὴν σκιὰν αὐτοῦ πλήρη ἐπὶ τῆς γῆς.

Εἰς ἀπόστασιν τινὰ αὐτοῦ ἐμπήξατε ἐπὶ τῆς γῆς ῥάβδον. Καταμετρήσατε ἀκολουθῶς τὴν προρριπτομένην ὑπὸ τοῦ δέν- δρου σκιάν, τὸ μῆκος τῆς ῥάβδου καὶ τὸ μῆκος τῆς σκιᾶς τῆς ῥιπτομένης ὑπὸ τῆς ῥάβδου· πολλαπλασιάσατε τὸ ὕψος τῆς ῥά- βδου (τὸ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς φυσικῶς) ἐπὶ τὴν σκιάν τοῦ δένδρου καὶ διαιρέσατε διὰ τῆς σκιᾶς τῆς ῥάβδου· τὸ ἀπο- τέλεσμα ἔσται τὸ ὕψος τοῦ δένδρου.

Παράδειγμα: Ὑποθετόν τὸ ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς μέρος τῆς ῥάβδου 2 μέτρων ὕψους, ἡ σκιά αὐτῆς 3 μέτρων καὶ ἡ σκιά ἡ ὑπὸ τοῦ δένδρου ῥιπτομένη 15 μέτρων, θὰ ἔγωμεν τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν: τὰ 3 μέτρα ἀναλογοῦσι πρὸς τὰ 2 μέτρα ὅσον τὰ 15 μέτρα πρὸς τὸ ὕψος τοῦ δένδρου, ἤτοι:

$$\frac{2 \times 15}{3} = 10 \text{ μέτρα, ὅπερ εἶναι τὸ ὕψος τοῦ δένδρου.}$$